

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

2023 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER RAPORU

Temmuz 2023
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu,
5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30'uncu maddesi gereğince
hazırlanmıştır.**

**İşbu raporda yer alan bütçe verileri,
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Program Bütçe
Yönetim Enformasyon Sisteminden temin edilmiştir.**

İçindekiler

TABLO VE GRAFİKLER	2
SUNUŞ	3
I. OCAK-HAZİRAN 2023 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	1
1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri.....	2
1.1. Personel Giderleri	3
1.2. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3
1.3. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4
1.4. Cari Transferler	4
1.5. Sermaye Giderleri.....	5
1.6. Sermaye Transferleri	6
II. OCAK-HAZİRAN 2023 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER	7
PROGRAM VE ALT PROGRAMA İLİŞKİN FAALİYETLER	7
1. KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE PROGRAMI.....	8
1.1 GÜMRÜK MUHAFAZA HİZMETLERİ ALT PROGRAMI	8
2. TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI PROGRAMI.....	9
2.1 DIŞ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ALT PROGRAMI.....	9
2.2 GÜMRÜK HİZMETLERİ ALT PROGRAMI.....	12
2.3 İÇ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ALT PROGRAMI	13
2.4 İHRACATIN DESTEKLENMESİ ALT PROGRAMI.....	15
3. TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU PROGRAMI.....	17
3.1 TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ ALT PROGRAMI.....	17
3.2 ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ ALT PROGRAMI	18
4. YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI.....	20
4.1 TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ ALT PROGRAMI.....	20
4.2 ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER ALT PROGRAMI	20
III. TEMMUZ-ARALIK 2023 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİ VE HEDEFLER İLE YÜRÜTÜLMESİ PLANLANAN FAALİYETLER	22
1. KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE PROGRAMI.....	22
2. TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI PROGRAMI.....	23
3. TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU PROGRAMI.....	27
IV. BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ	29
<i>EK-1: Ticaret Bakanlığı Bütçe Giderlerinin Gelişimi</i>	29
<i>EK-2: Ticaret Bakanlığı Program Sınıflandırmasına Göre Bütçe Giderlerinin Gelişimi</i> ...	30
<i>Ek-3: 2023 Yılı Yatırım Projeleri</i>	31

TABLO VE GRAFİKLER

Tablolar

<i>Tablo 1: 2023 Yılı Ödeneklerinin Programlar Arası Dağılımı.....</i>	<i>1</i>
<i>Tablo 2: 2022-2023 Yılı Bütçe Karşılaştırması .....</i>	<i>2</i>
<i>Tablo 3: Personel Giderleri .....</i>	<i>3</i>
<i>Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri .....</i>	<i>3</i>
<i>Tablo 5: Mal ve Hizmet Alım Giderleri .....</i>	<i>4</i>
<i>Tablo 6: Cari Transferler.....</i>	<i>4</i>
<i>Tablo 7: Sermaye Giderleri.....</i>	<i>5</i>
<i>Tablo 8: Sermaye Transferleri .....</i>	<i>6</i>

Grafikler

<i>Grafik 1: Bütçe Ödeneklerinin Başlangıç Ödenegine Göre Dağılım Oranı (%).....</i>	<i>2</i>
--	----------

SUNUŞ

Üretim ve ihracat odaklı bir büyüme modeli benimseyen Türkiye için, küresel ihracattaki payımızı artırmak, ithalata olan bağımlılığımızı azaltmak, katma değeri yüksek ürünlerle küresel değer zincirindeki yerimizi sağlamlaştırmak ve Türkiye markasını dünyaya tanıtmak için geçmişte olduğu gibi 2023 yılının ilk altı aylık döneminde de çalışmalarımıza durmaksızın devam ettik.

Küresel rekabet gücümüzü ve ihraç ürünlerimizin katma değerini artırarak, dünya piyasalarından daha fazla gelir elde etmek suretiyle ülkemizi yüksek gelirli ülkeler seviyesine çıkarmak için gayret gösteriyoruz.

Ulusal menfaatlerimiz doğrultusunda, ticaret diplomasisi araçlarını ekonomik işbirliğinin derinleştirilmesi amacıyla etkin ve verimli olarak kullanıyor; sorunların çözümlenmesine ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik olarak muhataplarımız nezdinde gerekli girişimlerde bulunuyoruz.

Ticaretin en önemli kavşak noktası olan gümrük kapılarımızda, hizmetlerimizi hızlı ve etkin bir şekilde sürdürüyoruz. Kapılarımızı her türlü teknolojik alt yapı ile donatmak, sınır geçişlerini hızlandırmak, ticaretin en kolay ve en güvenilir yapıldığı ülke olmak hedefiyle yenileme çalışmalarımıza hızla devam ediyoruz.

Esnaflarımızı ve kooperatiflerimizi de rekabetçi bir yapıya kavuşturmak, piyasa gözetimi ve denetimini etkin bir şekilde yaparak tüketicinin haklarını korumak, kayıt dışılığı en aza indirmek, şeffaf bir yapıya ulaşmak ve hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın ayrıcalıklarından en üst düzeyde yararlanmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Çok önemli projelere imza attık ve atmaya devam ediyoruz.

Ulusal hedeflerimizi gerçekleştirmeye yönelik çalışmalarımızda, Bakanlığımıza tahsis edilen kaynakların en doğru şekilde kullanılması sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Bu nedenle mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ve kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği şekilde gerçekleştirilmesinin önemli bir aracı olan *Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu*'na büyük önem veriyoruz.

Bu kapsamda, kamu kaynaklarını tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanarak, hızlı ve kaliteli hizmet üretmek anlayışıyla faaliyetlerini sürdüren Bakanlığımızın 2023 yılı ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentileri, hedefleri ile yapılması planlanan faaliyetlerini içeren, "*2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu*" nu kamuoyunun bilgisine sunar, gerekli bilgi ve katkıyı sağlamasını dileriz.

I. OCAK-HAZİRAN 2023 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımızca yürütülen 3 hizmet programı için 15.114.800.000 TL, yönetim ve destek programı için 1.988.706.000 TL ve program dışı giderler için 20.804.000 TL olmak üzere toplam 17.124.310.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan eklemelerle birlikte toplam Bakanlık bütçesi 17.330.843.330 TL olmuştur.

Ocak-Haziran döneminde bütçe giderleri, geçen yılın aynı dönemindeki 3.143.542.977 TL gerçekleşmeye göre %141,8 oranında artarak 7.600.173.835 TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılının ilk altı aylık dönemi itibarıyla bütçe giderleri gerçekleşme oranı %37,2 iken, 2023 yılının aynı döneminde bu oran %44,4 olmuştur.

Harcamalarda meydana gelen artışın temel nedeni; döviz kurunda yaşanan olumsuz gelişmelerinin etkisinin yanı sıra Rusya-Ukrayna arasında süren savaş ortamının küresel ekonomi üzerinde yaratmış olduğu belirsizliğin gıda ve enerji sektörü başta olmak üzere emtia fiyatları ile taşımacılık maliyetlerini artırması küresel ölçekte olduğu gibi Ülkemiz ekonomisinde de üretici ve tüketici fiyatlarında yüksek seyre yol açmasıdır.

Yılın ikinci altı aylık döneminde fiyat istikrarı politika ve tedbirleri dikkate alınarak Bakanlığımız hizmetlerinin gerçekleştirilmesi planlansa da mevcut koşullarda Temmuz-Aralık döneminde 14 milyar 561 milyon TL harcama olması beklenmektedir. Söz konusu tahminin gerçekleşmesi halinde 4 milyar 830 milyon TL ilave ödeneğe ihtiyaç duyulacaktır.

2023 yılı bütçesinin programlar arası dağılımı (Tablo 1) ile başlangıç ödeneğine göre dağılım oranına (Grafik 1) ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

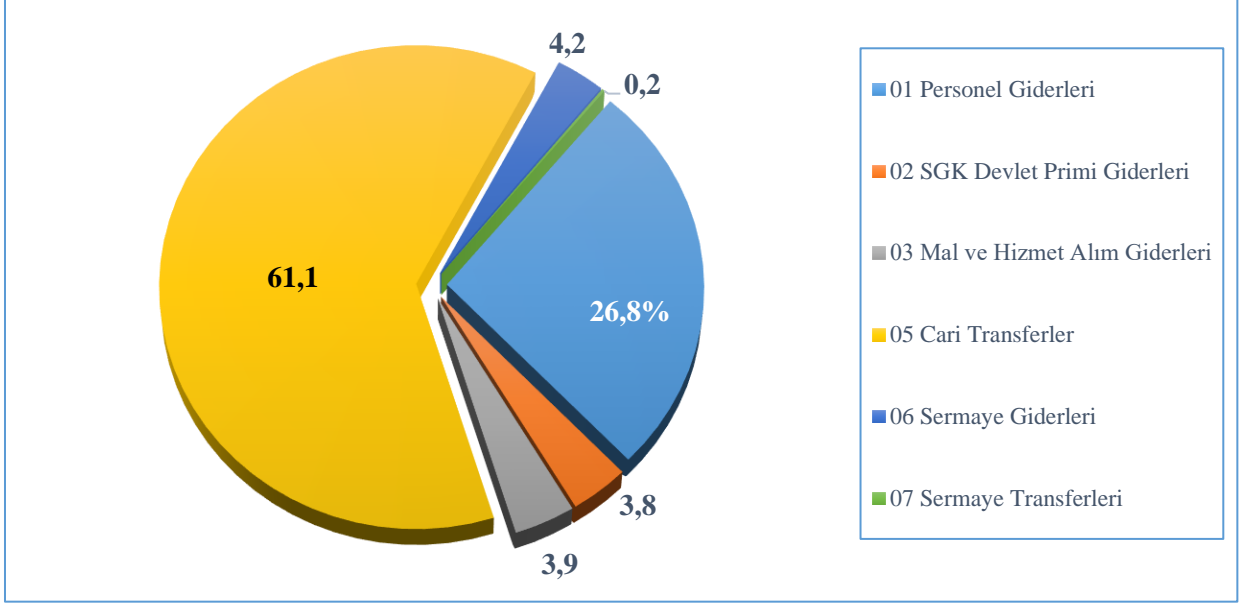
Tablo 1: 2023 Yılı Ödeneklerinin Programlar Arası Dağılımı

EKONOMİK KOD	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ			
	Hizmet Programları Toplam	Yönetim ve Destek Programı	Program Dışı Giderler	Toplam
<i>Personel Giderleri</i>	3.431.886.000	1.160.264.000		4.592.150.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	574.632.000	76.444.000		651.076.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	416.526.000	246.242.000		662.768.000
<i>Cari Transferler</i>	10.351.388.000	96.124.000	18.504.000	10.466.016.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	310.368.000	409.632.000		720.000.000
<i>Sermaye Transferleri</i>	30.000.000		2.300.000	32.300.000
GENEL TOPLAM	15.114.800.000	1.988.706.000	20.804.000	17.124.310.000

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Grafik 1: Bütçe Ödeneklerinin Başlangıç Ödeneğine Göre Dağılım Oranı (%)

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

2022-2023 yıllarının ilk altı aylık döneminde bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre gerçekleştirmeleri tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022-2023 Yılı Bütçe Karşılaştırması

	Başlangıç Ödeneği		Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
01 Personel Giderleri	2.247.899.000	4.592.150.000	1.333.739.437	2.496.406.819	59,3	54,4	87,2
02 SGK Devlet Primi Giderleri	309.001.000	651.076.000	184.456.479	369.839.267	59,7	56,8	100,5
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	321.440.000	662.768.000	143.022.353	373.325.771	44,5	56,3	161,0
05 Cari Transferler	5.290.906.000	10.466.016.000	1.455.931.675	4.210.395.838	27,5	40,2	189,2
06 Sermaye Giderleri	266.680.000	720.000.000	25.694.933	150.125.994	9,6	20,9	484,3
07 Sermaye Transferleri	16.000.000	32.300.000	698.100	80.146	4,36	0,2	-88,5
TOPLAM	8.451.926.000	17.124.310.000	3.143.542.977	7.600.173.835	37,2	44,4	141,8

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Analitik bütçe sınıflandırmasına göre, Bakanlığımızın her bir gider türünde Ocak-Haziran 2023 dönemi itibarıyla bütçe gerçekleştirmeleri ve 2022 yılı karşılaştırması aşağıda yer alan tablolarda gösterilmiştir.

1.1. Personel Giderleri

Tablo 3: Personel Giderleri

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
01-Personel Giderleri	3.089.561.447	4.592.150.000	1.333.739.437	2.496.406.819	43,2	54,4	87,2
Memurlar	2.568.303.222	3.777.224.000	1.116.326.324	2.133.137.136	43,5	56,5	91,1
Sözleşmeli Personel	365.350.280	549.674.000	156.505.263	256.855.001	42,8	46,7	64,1
İşçiler	90.662.957	134.647.000	39.356.021	66.400.192	43,4	49,3	68,7
Geçici Personel	2.000.182	560.000	14.652	44.527	0,7	8,0	203,9
Diğer Personel	63.244.807	130.045.000	21.537.177	39.969.963	34,1	30,7	85,6

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile personel giderleri için 4.592.150.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibariyle bu ödeneğin %54,4'ü olan 2.496.406.819 TL harcanmıştır.

2022 yılının aynı döneminde ise söz konusu tertipten 1.333.739.437 TL tutarında harcama gerçekleşirken %87,2 oranında artış meydana gelmiştir.

1.2. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	414.286.098	651.076.000	184.456.479	369.839.267	44,5	56,8	100,5
Memurlar	326.405.416	514.215.000	146.784.567	305.223.851	45,0	59,4	107,9
Sözleşmeli Personel	68.149.981	101.906.000	29.185.191	51.014.652	42,8	50,1	74,8
İşçiler	19.730.701	34.955.000	8.486.722	13.600.764	43,0	38,9	60,3

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

2022 yılında sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri için Ocak-Haziran döneminde 184.456.479 TL harcama gerçekleştirilirken 2023 yılının aynı döneminde %100 artışla harcama tutarı 369.839.267 TL olmuştur.

1.3. Mal ve Hizmet Alım Giderleri

Tablo 5: Mal ve Hizmet Alım Giderleri

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	756.991.427	662.768.000	143.022.353	373.325.771	18,9	56,3	161,0
<i>Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları</i>	154.644.802	176.715.000	37.860.669	84.514.748	24,5	47,8	123,2
<i>Yolluklar</i>	93.725.768	83.286.000	25.003.766	46.971.238	26,7	56,4	87,9
<i>Görev Giderleri</i>	291.486.029	31.702.000	11.839.079	116.692.846	4,1	368,1	885,7
<i>Hizmet Alımları</i>	194.159.403	311.821.000	60.430.729	111.476.037	31,1	35,8	84,5
<i>Temsil ve Tanıtma Giderleri</i>	3.916.694	33.293.000	1.243.295	3.134.315	31,7	9,4	152,1
<i>Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri</i>	11.195.316	16.539.000	1.833.358	6.915.856	28,1	41,8	120,0
<i>Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri</i>	3.291.466	5.880.000	790.359	1.190.633	43,2	20,2	-16,3
<i>Tedavi ve Cenaze Giderleri</i>	4.571.950	3.532.000	527.143	2.430.098	45,5	68,8	16,9

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

2022 yılı Ocak-Haziran döneminde 143.022.353 TL olarak gerçekleşen mal ve hizmet alım giderleri, 2023 yılının aynı döneminde %161 oranında artarak 373.325.771 TL olmuştur. Ekonomi üzerinde belirgin hale gelen yüksek enflasyon ve döviz kurunda yaşanan yüksek seyir nedeniyle bahse konu harcamalarda artış meydana gelmiştir.

Yılın ikinci döneminde Bakanlığımıza tahsis edilen ödenekler dahilinde azami tasarruf anlayışıyla hareket edilerek hizmet sunumuna devam edilmesi öngörülmektedir.

1.4. Cari Transferler

Tablo 6: Cari Transferler

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
05-Cari Transferler	4.463.303.316	10.466.016.000	1.455.931.675	4.210.395.838	32,6	40,2	189,2
<i>Hazine Yardımları</i>	4.393.521.174	10.352.175.000	1.428.464.163	4.161.449.256	32,5	40,2	191,3
<i>Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler</i>	10.115.000	20.491.000	4.964.000	9.507.000	49,1	46,4	91,5
<i>Hane Halkı ve İşletmelere Yapılan Transferler</i>	315.637	4.350.000	181.393	54.333	57,5	1,2	-70,0
<i>Yurtdışına Yapılan Transferler</i>	59.351.505	89.000.000	22.322.120	39.385.249	37,6	44,3	76,4

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Bakanlık bütçesinin %61,1'ini teşkil eden ve devlet desteklerinin ödendiği cari transferler tertibine 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10.466.016.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran döneminde 4.210.395.838 TL harcama gerçekleşmiştir. 2022 yılının aynı dönemindeki 1.455.931.675 TL harcamaya göre %189,2 artış olmuştur.

Cari Transferler kapsamında;

- Bakanlık bütçesinin yaklaşık %60'ını oluşturan pazarlama ve ihracat kapasitesini artırmaya yönelik devlet yardımları ödemelerinin gerçekleştirildiği Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ile Bakanlığımızın ilgili kurumu olarak kurulan Helal Akreditasyon Kurumuna aktarılmak üzere tahsis edilen Hazine Yardımları,
- Memurların öğle yemeğine yardım, Dış Ekonomik İlişkiler Kuruluna yardım ve Mesleki Yeterlilik Kurumuna üyelik aidatı ödemelerini içeren Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler,
- Kadın girişimi üretim ve işletme kooperatiflerinin desteklenmesi ile esnaf ve sanatkârlar ile gerçek kişi tacirlere yapılan yardım ve desteklerden oluşan Hane Halkına Yapılan Transferler,
- Uluslararası Zeytin Konseyi, Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi, Şeker Örgütü, Küresel Çelik Formu ve Avrupa Birliği (Customs) gibi uluslararası kuruluşlara üyelik aidatı ile katkı ödemelerinin gerçekleştirildiği Yurtdışına Yapılan Transfer, harcamaları gerçekleştirilmiştir.

Cari transfer harcamalarında; ihracatta ürün ve ülke çeşitlendirmesini sağlamak, Ülkemizin küresel pazarlar ve değer zincirlerindeki konumunu güçlendirmek, ihracatımızın geleneksel ürün-pazar yapısını bir ileri aşamaya taşımak ve uzak ülkelerle ticaretimizi geliştirmek hedeflerimiz doğrultusunda yapılan ihracat desteklerimiz önemli bir yer tutmaktadır.

1.5. Sermaye Giderleri

Tablo 7: Sermaye Giderleri

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
06-SERMAYE GİDERLERİ	721.659.834	720.000.000	25.694.933	150.125.994	3,6	20,9	484,3
Mamul Mal Alımları	116.252.684	277.330.000	1.277.059	86.662.147	1,1	31,2	6.686,1
Gayri Maddi Hak Alımları	40.563.578	195.600.000	6.142.457	13.842.157	15,1	7,1	125,4
Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	423.271.970	10.000.000	563.092	1.700	0,1	0,0	-99,7
Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	41.456.955	144.570.000	142.898	4.537.871	0,3	3,1	3.075,6
Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	65.091.195	83.500.000	15.742.448	36.717.758	24,2	44,0	133,2
Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	35.023.451	9.000.000	1.826.979	8.364.361	5,2	92,9	357,8

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

2022 yılı Ocak-Haziran döneminde 25.694.933 TL olan sermaye giderleri harcaması, bu yılın aynı döneminde %484,3 oranında artarak 150.125.994 TL olarak gerçekleşmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen yatırım projelerine ve yapılan giderlere ilişkin detaylı bilgiye Ek-3'te yer verilmiştir.

1.6. Sermaye Transferleri

Tablo 8: Sermaye Transferleri

	2022 Gerçekleşme Toplamı	2023 Başlangıç Ödeneği	Ocak-Haziran Gerçekleşme Toplamı		Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)		Harcama Değişim Oranı (%)
			2022	2023	2022	2023	
07-SERMAYE TRANSFERLERİ	14.174.201	32.300.000	698.100	80.146	4,9	0,2	-88,5
<i>Kurum, İşletme ve Hane Halkına Yapılan Sermaye Transferleri</i>	13.374.201	30.000.000	98.100	80.146	0,7	0,27	-18,30
<i>Hazine Yardımları</i>	800.000	2.300.000	600.000	0	75,0	0,00	0,00

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Piyasa rekabetini bozmadan faaliyetlerinde etkinlik sağlamak amacıyla yürütülen Kooperatiflerin Desteklenmesi Programına 30 milyon TL,

Helal Akreditasyon Kurumu'na aktarılmak üzere 2 milyon 300 bin TL, toplamda 32 milyon 300 bin TL sermaye transferi bütçesinin ve Ocak-Haziran döneminde 80.146 TL'si harcanmıştır.

II. OCAK-HAZİRAN 2023 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

PROGRAM VE ALT PROGRAMA İLİŞKİN FAALİYETLER

Bu bölümde, Bakanlığımız sorumluluğunda olan 7 adet alt programa ait özellikli görülen faaliyetlerle ilgili açıklamalar ile Yönetim ve Destek Programı altında yer alan iki adet alt programa ilişkin faaliyetler hakkında bilgi verilmiştir.

Tablo 9: Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ	
Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele	Gümrük Muhafaza Hizmetleri	Gümrük Kaçakçılığıyla Mücadele	Gümrükler Muhafaza GM, Ticaret Bölge Müdürlükleri	
Ticaretin Düzenlenmesi, Geliştirilmesi ve Kolaylaştırılması	Dış Ticaretin Düzenlenmesi ve Geliştirilmesi	İhracatın Düzenlenmesi ve Geliştirilmesi	İhracat GM, Yurtdışı Teşkilatı	
		İthalatın Düzenlenmesi	İthalat GM, Yurtdışı Teşkilatı	
		Serbest Bölgeler	Serbest Bölgeler GM, Yurtdışı Teşkilatı, Serbest Bölge Müdürlükleri	
		Ticaret Araştırmaları	Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme GM, Yurtdışı Teşkilatı	
		Uluslararası Hizmet Ticareti	Uluslararası Hizmet Ticareti GM, Yurtdışı Teşkilatı	
		Uluslararası Ticari Anlaşmalar ve İşbirliği	Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği GM, Yurtdışı Teşkilatı	
	Gümrük Hizmetleri	Gümrük Hizmetlerinde Risk Analizi	Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme GM, Ticaret Bölge Müdürlükleri	
		Gümrük İşlemleri	Gümrükler GM, Yurtdışı Teşkilatı, Ticaret Bölge Müdürlükleri	
	İç Ticaretin Düzenlenmesi ve Geliştirilmesi	Esnaf ve Sanatkarların Rekabet Güçlerinin Artırılması	Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik GM, Ticaret İl Müdürlükleri	
		İç Ticaretin Düzenlenmesi	İç Ticaret GM, Ticaret İl Müdürlükleri	
		Kooperatifliğin Özendirilmesi ve Güçlendirilmesi	Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik GM, Ticaret İl Müdürlükleri	
		Ticaret Araştırmaları	Ticaret Araştırmaları ve Risk Değerlendirme GM	
	İhracatın Desteklenmesi	Diğer İhracat Destekleri	İhracat GM	
		Fuar Destekleri	İhracat GM	
		Hizmet Sektörü İhracatının Desteklenmesi	Serbest Bölgeler GM, Uluslararası Hizmet Ticareti GM	
		İhracatta KOBİ ve Kümelene Destekleri	İhracat GM	
		İhracatta Markalaşmanın Desteklenmesi	İhracat GM	
		Tarım Ürünleri İhracatının Desteklenmesi	İhracat GM	
	Tüketicinin Korunması, Ürün ve Hizmetlerin Güvenliği ve Standardizasyonu	Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi	Piyasa Gözetimi Faaliyetleri	Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi GM
			Reklam ve Haksız Ticari Uygulamaların Denetimi	Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi GM
Tüketici Hakem Heyetleri Koordinasyon			Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi GM	
Tüketicinin Bilinçlendirilmesi			Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi GM, Ticaret İl Müdürlükleri	
Ürün Güvenliği ve Denetimi		Ticarette Teknik Engeller Anlaşmasının Yürütülmesi	Ürün Güvenliği ve Denetimi GM	
		Ürün Güvenliğinde İhracat Denetimleri	Ürün Güvenliği ve Denetimi GM	
		Ürün Güvenliğinde İthalat Denetimleri	Ürün Güvenliği ve Denetimi GM	
		Ürün Güvenliğine Yönelik AB Teknik Mevzuat Uyumu ve Koordinasyonu	Ürün Güvenliği ve Denetimi GM	
		Ürün Kalite Altyapısının Geliştirilmesi	Ürün Güvenliği ve Denetimi GM	

1. KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE PROGRAMI

1.1 GÜMRÜK MUHAFAZA HİZMETLERİ ALT PROGRAMI

- Kaçakçılıkla etkin bir biçimde mücadele edilebilmesi amacıyla kara, hava, deniz ve demiryolu gümrük kapılarımızda ihtiyaçların belirlenerek başta ülke güvenliği ve kaçakçılıkla mücadele olmak üzere görevin gerektirdiği her türlü makine, teçhizat ve malzemeler temin edilmiştir.
  - Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen ve Bakanlık olarak kullanıcısı olduğumuz Miltar-2 projesi kapsamında 2 adet yarı sabit x-ray araç ve konteyner tarama sisteminin Habur Gümrük Kapısında kurulumları gerçekleştirilmiştir.
  - Mersin Liman işletici kuruluşu MIP tarafından temin edilen geri yansıma teknolojili hızlı tarama x-ray araç ve konteyner tarama sisteminin kurulum işlemleri tamamlanarak Mersin limanında faal duruma getirilmiştir.
  - Kara sınır kapıları ile hava ve deniz limanlarında teknik cihaz kapasitesinin artırılmasına yönelik olarak 9 adet Bagaj X-Ray tarama sistemi ile 325 adet dedektör köpek takip cihazının alım ihaleleri tamamlanmıştır.
  - Başta göçmen kaçakçılığında kullanılmak üzere kaçakçılıkla mücadele kapsamında Pazarkule Gümrük Sahasına 1 adet araç altı görüntüleme sistemi (AAGS) kurulumu yapılmıştır.
  - Riskli yolcuların tespiti için kullanılacak Yüz Tanıma Sistemi (YTS) yazılımı için piyasa araştırması yapılmış ve 3 firma ile test çalışması başlatılmıştır.
  - Çobanbey Gümrük Kapısındaki arızalı mobil x-ray araç ve konteyner tarama sisteminin onarılmasına müteakip aynı sahada bulunan diğer mobil x-ray araç ve konteyner tarama sistemi Cilvegözü Gümrük Kapısına nakledilmiştir. Ayrıca Habur Gümrük sahasında faaliyet gösteren 2 adet mobil x-ray araç ve konteyner tarama sistemlerinden bir tanesi Pazarkule Gümrük Kapısında kullanılmak üzere nakledilmiştir.
  - Uyuşturucu maddelerin tanı ve tespitinde kullanılan kaset test kiti ile kokain tespit mendili temin edilmiş Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır.
- Tescil işlemleri noterler tarafından yapılan ve Türkiye Noterler Birliği (TNB) veri tabanında tutulan araçların sicil kayıtlarının, Bakanlığımızca elektronik ortamda sorgulanması amacıyla hazırlanan Bilgi Paylaşım Protokolü imzalanmıştır.
- İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile Bakanlığımız arasında elektronik ortamda veri paylaşımı ve iş birliğini sağlamak amacıyla bir protokol imzalanmıştır.
- Bakanlığımızın ülkemiz karasuları ve deniz limanlarında kaçakçılığın men ve takibine ilişkin hedefleri doğrultusunda deniz bağlantılı Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri emrinde hizmet veren;
  - Deniz devriye ekiplerince, yılın ilk altı aylık döneminde 811 saat devriye faaliyeti gerçekleştirilmiş, 466 deniz taşıtı ile temas kurulmuş ve tespit edilen usulsüzlükler sonucu 21 deniz taşıtı ile ilgili adli ve/veya idari işlem gerçekleştirilmiş,
  - Gemi arama ekiplerince ise riskli kabul edilen 478 gemi aramaya tabi tutulmuş, arama faaliyetleri sonucu 10 olayda, toplam 7.514.481 TL değerinde yakalama gerçekleştirilmiştir.
- Konteyner kontrol ekiplerince, 4446 arama faaliyetinde, 5 olayda toplam 218.660.480 TL değerinde yakalama gerçekleştirilmiştir.
- Gümrük muhafaza birimlerimizce 2023 yılının ilk 6 aylık döneminde 5.425 kg uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

2. TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI PROGRAMI

2.1 DIŞ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ALT PROGRAMI

- Haksız rekabete sebep olan dumpingli ithalattan zarar gören yerli üretimi korumak ve mevcut önlemlerin devam etmesini sağlamak amacıyla 125 adet dumpinge karşı önlem ve 1 adet sübvansiyona karşı telafi edici önlem yürürlüktedir.
- 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde 7 adet ürün grubunda 15 adet nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır. Devam eden dumping soruşturmaları sonucunda 1 adet ürüne yönelik dumpinge karşı önlem alınmıştır. Devam etmekte olan nihai gözden geçirme soruşturmaları sonucunda 8 adet dumpinge karşı önlemin aynen; 1 adet önlemin değiştirilerek devamına karar verilmiştir.
- Toplam önlem sayısı itibarıyla ülkemiz, 1995-2022 (30/6/2022 tarihiyle) yıllarını kapsayan dönemde DTÖ üyeleri arasında 7. sırada yer almaktadır. Yürürlükte bulunan önlem sayısı itibarıyla ise, önlemlerin etkisiz kılınmasına karşın önlemler de dahil olmak üzere, DTÖ üyeleri arasında 4. sırada yer almaktadır.
- Üçüncü ülkeler tarafından ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı 7 adet anti-dumping ve 1 adet telafi edici vergi soruşturması ile birlikte ülkemiz menşeli ihraç ürünlerini de etkileyecek 3 adet korunma önlemi soruşturması yürütülmektedir. Halihazırda ülkemiz menşeli ürünlere karşı 50 adet anti-dumping, 17 adet telafi edici vergi önlemi yürürlüktedir. Ayrıca ülkemiz ihracatı 14 adet korunma önleminde etkilenmektedir.
- İthalat artışının yerli üreticiler üzerinde ciddi zarara veya ciddi zarar tehdidinde neden olması halinde İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat kapsamında korunma önlemi uygulanabilmektedir. Anılan mevzuat kapsamında hâlihazırda polietilen tereftalat (PET) cips, duvar kâğıtları ve benzeri duvar kaplamaları, naylon veya diğer poliamidlerden iplikler, polyester elyaf ve diş fırçaları ve öğütücü bilya olmak üzere toplam 6 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik korunma önlemi uygulanmaktadır. Ayrıca, Düzcam, BOPP film ve Polyester elyaf olmak üzere 3 üründe ülke bazlı İran'a yönelik korunma önlemi bulunmaktadır.
- İran menşeli BOPP film ithalatında uygulanmakta olan korunma önleminin süresinin uzatılmasına yönelik yürütülen uzatma soruşturması tamamlanarak 3 yıl süre ile uzatılmıştır.
- Pet Cips ithalatında yürürlükte bulunan korunma önleminin uzatılmasına ilişkin alınan başvuruya istinaden korunma önlemi soruşturması başlatılmış olup anılan soruşturmaya yönelik bildirimler DTÖ Sekreteryası, Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülkeler ve ilgili diğer taraflara gönderilmiştir. Soruşturmaya ilişkin süreç devam etmektedir.
- İran menşeli Polyester elyaf Cips ithalatında yürürlükte bulunan korunma önleminin uzatılmasına ilişkin alınan başvuruya istinaden korunma önlemi soruşturması başlatılmıştır.
- İşlenmiş taşlar ve mamülleri, yanmaz dolgu levhaları, seramik karolar, renkli cam şişeler, soğuk hadde paslanmaz sac, demir çelikten bazı ağı ve kafeslikler, toplu iğne, manikür ve pedikür aletleri, metal dökümden otomotiv aksam-parçaları gibi muhtelif ürünlerde (45 adet/2 adedi korelasyon nedeni ile) ilave gümrük vergileri (İGV) uygulanmaya başlanmış olup hâlihazırda İGV uygulanan işlenmiş granit ve mücevherci eşyasından oluşan 40 adet GTİP'in İGV oranları yükseltilmiştir.
- Yine 03.03.2023 tarihli ve 32121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli elektrikli araçlarda %40 oranında İGV uygulanmaya başlanmıştır.

- 28.01.2023 tarihli ve 32087 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6776 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 210 adet GTİP’ten oluşan çelik ürününün gümrük vergilerinde değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda, sıcak sacda %9 (indirimli %6) olan gümrük vergisi %15’e (indirimli %13); soğuk sacda %10 olan gümrük vergisi (indirimli %7) %17’ye (indirimli %15); ebatlanmış saclarda %10-15 olan gümrük vergisi %15-20’ ye; kaplamalı saclarda %15 olan gümrük vergisi %20’ye; alaşımlı yassı ürün grubunda %6 olan gümrük vergisi %13, %15, %17 ve %20’ye yükseltilmiştir. 25 Şubat 2023 tarih ve 6872 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 06.02.2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen depremler neticesinde deprem bölgesindeki yassı çelik üretiminde yaşanan kesintiler nedeniyle yassı çelik ürünlerindeki gümrük vergisi artışına dair uygulamanın yürürlüğe giriş tarihi önce 01/04/2023 tarihine, 30 Mart 2023 tarih ve 7014 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile de 01/05/2023 tarihine kadar ertelenmiş olup, 01 Mayıs 2023 itibari ile güncel vergiler yürürlüğe girmiştir.
- 1/98 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı, Türkiye ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Moldova Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti arasında yapılan anlaşmalar uyarınca açılan tarife kontenjanlarından ayçiçeği tohumu, rep veya kolza tohumu, aspir tohumu, pamuk tohumu, ayçiçeği yağı, soya yağı ve kolza yağına ilişkin tarife kontenjanlarının dağıtımını yapılarak ithal lisansları düzenlenmiştir.
- 07 Mart 2023 Tarihli ve 32125 Sayılı Resmî Gazetede yayımlandığı üzere, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler neticesinde bölgede gerçekleştirilen enkaz kaldırma ve yeniden inşa faaliyetleri kapsamında Konteyner ithalatında 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) gümrük vergisi ve İlave Gümrük Vergisi %0 olarak uygulanmaktadır.
- Cibuti ile ülke toprakları üzerinde bir Türk Özel Ekonomik Bölgesi kurulmasına yönelik projenin taraflarını bir araya getiren Yatırım ve İş Forumu gerçekleştirilmiştir.
- Avrupa Birliği Komisyonu Finansal Hizmetler, Finansal İstikrar ve Sermaye Piyasaları Birliği yetkilileri ile gerçekleştirilen görüşmelere katılım sağlanmıştır.
- AB’nin Taksonomi Tüzüğü’ne ilişkin Avrupa Komisyonu temsilcileriyle Belçika/Brüksel’de bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- İstanbul’da gerçekleşen Türkiye-AB İş Diyalogu Projesi Toplantısına ayrıca, 12. Kalkınma Planı Dış Ticarete Yeni Yaklaşımlar Çalışma Grubunun Toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- OECD tarafından İstanbul’da gerçekleştirilen “Supporting Green Transition through Circular Economy Roadmaps” projesine katılım sağlanmıştır.
- Belçika/Brüksel’de gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli İklim Diyaloguna katılım sağlanmıştır.
- Almanya/Bonn’da Birleşmiş Milletler tarafından gerçekleştirilen İklim Değişikliği Konferansı’na katılım sağlanmıştır.
- Hollanda’da gerçekleştirilen Döngüsel Tekstil Günleri’ne (Circular Textile Days) katılım sağlanmıştır.
- Akdeniz İçin Birlik Yatırımlarda Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Sorumluluk Konferansına katılım sağlanmıştır.
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 33. Bölgesel Planlama Konseyi Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Dünya Gümrük Örgütü Revize Kyoto Sözleşmesi İdari Komitesi 31. Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Ticaretin Kolaylaştırılması Koordinasyon Komitesi İtiraz ve İzahat Konuları Alt Çalışma Grubu, Belge ve Maliyetler Alt Çalışma Grubu, Mevzuat Alt Çalışma Grubu, Şeffaflık

Çalışma Grubu, Gümrük ve Dış Ticaret Çalışma Grubu ile Altyapı ve Lojistik Çalışma Grubu Toplantıları düzenlenmiştir.

- Türk Devletleri Teşkilatı Ticaretin Kolaylaştırılması Komitesi 2. Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK) bünyesinde faaliyet gösteren TIR İdari Komitesi 79. ve 80. Taşımacılığı Etkileyen Gümrük Sorunları Çalışma Grubu 162. ve 163. ile Teknik Uygulama Organı 4. oturumlarına katılım sağlanmıştır.
- Bakü’de düzenlenen "Trans-Hazar Uluslararası Doğu-Batı Orta Koridoru Tek Pencereden Basitleştirilmiş Transit Gümrük Prosedürü Projesi" toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Birleşik Krallık ile Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Karşılıklı Tanınması Anlaşması kapsamında gerçekleştirilen görüşmelere, Macaristan Gümrük İdaresi ile ilk çalışma grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Almanya (Gümrük İrtibat Bürosu temsilcisiyle), Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Azerbaycan Gümrük İdaresi temsilcileriyle karşılıklı idari yardım talepleri başta olmak üzere iki ülke gümrük ilişkileri ve işbirliği konularında görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye Yunanistan Gümrük İdaresi Başkanları arasında İpsala’da ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Transit ticaretin kolaylaştırılması kapsamında Bakanlığımız tarafından uygulanan yapay zekaya dayalı risk sistemleri ve teknik kontrol araçları, e-ticaret, radikal değişimler yaratan teknolojiler ve elektronik bilgi alışverişi alanlarında deneyimlerin öğrenilmesi amacıyla Azerbaycan Gümrük İdaresi yetkililerinin de katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Rusya Federal Gümrük Servisi ile Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Karşılıklı Tanınması Anlaşması kapsamında hibrit bir toplantı gerçekleştirilmiş olup mevzuat karşılaştırılması tamamlanmıştır.
- Tacikistan Gümrük İdaresi yetkilileri ile Türkiye-Tacikistan Transit Taşımacılıkta Ön Elektronik Veri Değişimi Protokolü ve Basitleştirilmiş Gümrük Hattı kurulmasına dair Mutabakat Metni müzakereleri gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-İsrail Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komite 9. Dönem Toplantısı Kudüs’te gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-BAE Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması imza töreni Abu Dabi’de gerçekleştirilmiştir.

2.2 GÜMRÜK HİZMETLERİ ALT PROGRAMI

- Gümrük Laboratuvarlarının Akreditasyonu LARA Programı üzerinden yapılan incelemede laboratuvar müdürlüklerince tahlil işlemlerinde yaklaşık 250 metodun kullanıldığı görülmüş olup, Haziran 2023 itibari ile akredite olunan metod sayısı ise 115'tir. Bir metod için her bir laboratuvar müdürlüğü ayrı ayrı akreditasyon sürecinden geçmekte, haliyle bir metod için birden fazla laboratuvar müdürlüğü akreditasyon sertifikası almaya hak kazanmaktadır. Bu kapsamda, şu ana kadar laboratuvar müdürlüklerimiz toplam 177 adet akreditasyon sertifikası almaya hak kazanmışlardır.
- Bakanlığımız konteyner ve liman takip sistemi aracılığıyla deniz yolu ile gelen eşya için, liman işletmesinden gelen tahliye verilerinin geçici depolama yeri giriş verisi olarak kabul edilmesi ve geçici depolama yeri giriş işlemlerinin bu veriler üzerinden, memur tarafından başkaca bir işlem yapılmasına gerek bulunmaksızın otomatik olarak yapılmasına yönelik uygulama, konteyner ve liman takip sisteminin uygulandığı tüm deniz limanlarında devreye alınmıştır. Taşıtın tamamen boşaltılması beklenmeksizin boşaltılan eşyanın geçici depolama yerine alınması ve rejim beyanının verilebilmesi sürecini hızlandıran uygulama ile konteyner tedarik ve liman süreçlerinde etkinliğin artırılması; ayrıca elektronik veri değişimi yoluyla işlem güvenliğinin artırılması hedeflenmiştir.
- Gümrük işlemleri sırasında istenen tüm belgelerin tek noktadan temin edilmesini ve gümrük işlemlerinin tek noktaya yapılacak başvuru ile yürütülerek tamamlanmasını sağlayan tek pencere sistemine 22 adet kurum tarafından düzenlenen ve gümrük beyannamelerinin ekinde aranan 176 belge dahil edilmiştir. Başvuru esnasında başvuru ekine eklenmesi gereken ilave belgeler de sisteme yüklenebilmekte olup sisteme girişler e-devlet üzerinden gerçekleştirilmektedir.
- Yılın ilk altı aylık döneminde tamamlanan e-Haciz Projesi ile kesinleşmiş gümrük alacaklarının takip ve tahsili amacıyla gümrük borçluları adına kayıtlı mal, hak ve alacakların tespit edilmesi ve haciz tatbiki işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında amme borçlusunun araç tescil kayıtlarındaki, tapu sicil kayıtlarındaki ve bankalar nezdindeki hak ve alacaklarının tespiti ve haciz tesis ve terkinine imkan sağlayan işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi sağlanmıştır.
- Risk Analizi Teknik Alt Yapısının Güçlendirilmesi (Veri Madenciliği) Projesi kapsamında yürütülen temel faaliyetler ile ilgili modüller, proje kapsamında gerçekleştirilen analitik çalışmaların (veri sözlüğü, web servis, entegrasyon, veri türetme, kural, analitik model, veri görselleştirme ve raporlama) geliştirilmesi ve iyileştirilmesi devam etmiştir.

2.3 İÇ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ALT PROGRAMI

- Bakanlığımızın dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında, www.turkiye.gov.tr üzerinde “Ortak/Yetkili Olunmasına Yönelik Kısıtlama İşlemleri (MERSİS)” e-devlet hizmeti devreye alınmıştır.
- MERSİS ve Gelir İdaresi Başkanlığı entegrasyonu kapsamında NACE kodu ve vergi dairesi değişikliklerinin MERSİS’e aktarılarak MERSİS kayıtlarının güncelliği sağlanmıştır. Ayrıca entegrasyon kapsamında, gerçek kişi ticari işletmelerde vergi mükellefiyeti terkin olanların bilgisinin MERSİS’e elektronik ortamda alınmasına yönelik test çalışmaları devam etmektedir. 30.06.2023 tarihi itibarıyla MERSİS’e kayıtlı 2.400.937 kullanıcı mevcuttur.
- MERSİS altyapısı ve verileri kullanılarak devlet kurumlarınca iş dünyasına sunulan e-Devlet hizmeti sayısı 280’e ulaşırken veri paylaşımı sağlanan kurum sayısı ise 55’e olmuştur.
- Hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, kuru kayısı, zeytin ve antep fıstığı gibi dayanıklı tarım ürünlerinin analiz edilerek modern depolarda depolandığı lisanslı depoculuk sisteminde 2023 Haziran ayı sonu itibarıyla 346 adet lisanslı depo işletmesine kuruluş izni verilmiş; bunlardan 172’si lisans alarak faaliyete geçmiştir. Faaliyete geçen lisanslı depoların toplam kapasitesi 9.2 milyon tona ulaşırken lisansların geçerlilik süreleri ise 3 yıla çıkarılmıştır.
- Taşınır Rehin Sicil Sistemi’ne (TARES) 78.679 adet rehin sözleşmesi tescil edilmiştir. Sistemde tescil edilen sözleşmeler ile ticari aktörlerimize yaklaşık 1.2 trilyon TL, 125 milyar Dolar ve 103 milyar Avro güvence tutarı karşılığında finansman imkânı sağlanmıştır.
- E-ticarette “Deprem Yardımlaşma Seferberliği” (e-Seferberlik) başlatılmıştır. Gönüllülük esasına göre yürütülen e-Seferberliğe ülkemizde faaliyet gösteren elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar ve kargo ve lojistik işletmecileri katılım sağlamıştır. Halihazırda bugüne kadar 4.718.046 adet ürün vatandaşımız tarafından satın alınmıştır.
- Bakanlığımıza intikal eden fahiş fiyat artışı ve stokçuluğa yönelik şikâyet başvurularına istinaden başta büyükşehirler olmak üzere, Ticaret İl Müdürlükleri koordinasyonunda 81 ilde denetimler gerçekleştirilmektedir. Haksız fiyat denetimleri kapsamında toplam firma 6.605 ve 31.449 ürün denetlenmiştir.
- Ocak-Haziran döneminde toplam 369 firma/şahıs hakkında haksız fiyat artışı ve stokçuluk uygulamaları nedeniyle 152.820.477,50 TL idari para cezası kararı alınmıştır.
- Motorlu kara taşıtları piyasasında ortaya çıkan aşırı ve adil olmayan fiyat artışlarının ve stokçuluğun önüne geçilmesini temin etmek üzere, ikinci el motorlu kara taşıtlarının ticaretinde düzenlemeler yapılmış tüketicinin sıfır kilometre taşıta erişimini zorlaştırıcı faaliyetlerde bulunması halinde, otomobil yetkili bayilerinin ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgelerinin iptal edileceğine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.
- Kamuoyunun aydınlatılması ve tüketicinin fiyat karşılaştırması yapabilmesine imkân sağlanması amacıyla, gıda perakende sektöründe hızlı tüketim mallarının satışıyla iştigal eden ve şube sayısı iki yüzden fazla olan zincir mağazalar, satışa sundukları ürünler ile şubelerine ilişkin verileri Bakanlıkça belirlenen sisteme aktarmakla yükümlü tutulmuştur.
- Tedarik zincirinde haksız ticari uygulamalar yasaklanmış ve tarım ve gıda ürünlerinin konu olduğu ticari ilişkilerde azami ödeme süreleri yeniden düzenlenmiştir.
- Sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılması, malların etkin şekilde tedariki, dağıtımı ve satışı, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi, toptancı

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesi amaçlarına yönelik faaliyetler yürütülmüştür.

- Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi'nin (TİSS) şikâyet başvurularının daha hızlı çözülmesine imkân verecek şekilde geliştirilmesine ve Ticari Elektronik İleti Yönetim Sistemi (İYS) ile entegrasyonunun sağlanmasına yönelik çalışmalar tamamlanarak, teknolojinin getirdiği imkanlardan faydalanmak suretiyle, vatandaşlarımızca şikâyet başvurularının daha etkin, hızlı ve zahmetsiz bir şekilde alınabilmesine imkan tanıyacak şekilde TİSS revize edilerek yeni bir ara yüzle hizmete açılmıştır.
- Bilgilendirme Portalı Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Modülünün yeni ve gelişmiş versiyonu devreye alınmıştır.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının, işletmelerin ve vatandaşların e-ticaret alanında yapacakları araştırma ve geliştirme faaliyetleri kapsamında ihtiyacı olan verilere ulaşmalarını sağlamak amacıyla oluşturulan ve tüm kullanıcıların hizmetine açılan, www.eticaret.gov.tr adresinde faaliyet vermekte olan Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi'ni (ETBİS) kullanan kişi sayısı 2023 yılı ilk 6 ay itibarıyla 2.5 milyonu aşmıştır.
Platformumuzda, hali hazırda e-ticaret faaliyetinde bulunanlar ile e-ticarete yeni başlayacak olanlara yönelik aşama aşama site kurulumundan ödeme yöntemlerine, tedarikçi yönetiminden lojistiğe, pazarlama ve satıştan müşteri hizmetleri yönetimine ve e-ihracat yöntemlerine kadar detayları içeren kapsayıcı ve e-ticaret süreçlerini kolaylaştırıcı pek çok konuyu içeren hem sözlü hem de görsel eğitim materyali yer almaktadır.
Ayrıca e-ticaret konusundaki güncel haberlere yer verilmekte, istatistiki bilgiler, raporlar, etkinlikler paylaşılmakta ve forum bölümünde e-ticaret konusunda işletmelerimiz ve tüketicilerimiz ile fikir alışverişinde bulunulabilmesine imkân tanınmaktadır.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Hal Kayıt Sistemi'nde tutulan sebze ve meyve ticareti verilerinin paylaşılmasına ilişkin imzalanan protokol kapsamında sektöre ilişkin verilerin TÜİK'e aktarılmasına yönelik teknik çalışmalar tamamlanmıştır.
- Esnaf ve sanatkârlara sunulan destekler kılavuzunda, işletme sermayelerini güçlendirmek isteyen esnaf ve sanatkârlarımızın kullanabileceği desteklerden ihracat yapmak isteyen esnafımızın ihtiyaç duyduğu desteklere, işyeri almak isteyen esnafımızın yararlanabileceği desteklerden kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel meslekleri icra eden esnaf ve sanatkârlarımızın kullanabileceği desteklere kadar çok geniş bir yelpazede yer alan destekler hakkında bilgilere yer verilmiştir. Kılavuzun dijital sürümü yayımlanmıştır.
- Ahilik kültür ve felsefesinin tanıtımı amacıyla üniversitelerle iş birliği yapılmak suretiyle Ülkemizin çeşitli üniversitelerinde ahilik alanında çalışmalar yapan; tarihçi, yazar, akademisyenler ve panelin yapıldığı ilde başarıları ve iş ahlakıyla bilinen iş insanlarının katılımıyla ahilik kültürü ile ilgili konularda çeşitli paneller düzenlenmektedir.
- Bakanlığımız görev alanında yer alan kooperatiflerle ilgili olarak kuruluş ve anasözleşme değişiklik talepleri, kooperatif ve birliklerden gelen mevzuatın uygulanmasına ilişkin görüş talepleri ve ilgili kişi, kurum ve kuruluşların kooperatiflere ilişkin bilgi ve belge talepleri sonuçlandırılmış, ayrıca Ticaret İl Müdürlüklerince gerçekleştirilen kuruluş ve anasözleşme değişiklikleri ile kooperatif genel kurul toplantılarında bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine dair istatistiki veriler toplanarak aylık raporlar hazırlanmıştır.
- Tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin yeni anasözleşmelere intibak süreci tamamlanmıştır.
- Kooperatifler Kanununda gerçekleştirilen değişiklikler sonucunda kooperatif üst kuruluşları örnek anasözleşme çalışmaları yapılarak örnek anasözleşmeler hazırlanmıştır.
- Esnaf ve sanatkârların karşılaştığı sorunlar, meslek kuruluşları ile toplantılar gerçekleştirilmek suretiyle tespit edilmiş ve gerekli raporlamalar yapılmıştır.

2.4 İHRACATIN DESTEKLENMESİ ALT PROGRAMI

- Yılın ilk altı aylık döneminde 163 adet milli fuar organizasyonu ve 796 adet bireysel fuar organizasyonu destek kapsamına alınmıştır. Bahse konu desteklerin ihracattan aldığı paya yönelik olarak ölçüm yapılma imkanı bulunmamaktadır.
- İhtisas Serbest Bölgelerine Bakanlığımızca sağlanan desteklerden hali hazırda yararlanması için 21 firma destek kapsamına alınmıştır.
- 14 firmaya ait 7.784.125 TL tutarında destek hakediş ödemesi gerçekleştirilmiştir.
- 24 adet UR-GE projesi başvurusu yapılmış 18'i destek kapsamına alınırken 6 adet başvuru inceleme aşamasındadır. Söz konusu katılımı birlikte 171 adet aktif uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi projesine ulaşmış olup yıl sonu gerçekleştirme tahmini 201'dir.
- Mal ihracatına yönelik Turquality ve marka programları kapsamında desteklenen marka sayısı 305'e ulaşmıştır.
- 850 adet tasarım ve ürün geliştirme projesi gerçekleştirilmiştir.
- Küresel tedarik zinciri projeleri kapsamında hâlihazırda 84 proje destek kapsamında olup sene sonunda başvuru sayısının 120'ye ulaşması beklenmektedir. Ayrıca küresel tedarik zincirlerine yönelik depo kira ile depolama hizmetlerine ilişkin giderler destek kapsamına alınmıştır. Diğer taraftan ihracat konsorsiyumlarının desteklenmesi başlıklı devlet yardımı ile pazara giriş proje hazırlama desteği başlıklı devlet yardımı sisteme dahil edilmiştir.
- 479 adet şirket yurt dışı birim, marka ve tanıtım destek programı kapsamında desteklenmiştir.
- İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Karar kapsamında; hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren 80 firmaya 114 pasaport kontenjanı tanımlanmıştır.
- Devlet yardımı programlarına ilişkin yardımlar kapsamında 4.905 destek müracaatı için toplam 911,5 milyon TL ödeme yapılmıştır. Söz konusu ödemelerin; %49'u bilişim sektörüne, %31'i sağlık turizmi sektörüne, %4'ü teknik müşavirlik sektörüne, %4'ü lojistik sektörüne, %3'ü eğitim sektörüne kalan %9'u ise diğer sektörlerle (ulaştırma/altyapı, yolcu taşımacılığı, konaklama, gastronomi, film perakende, yönetim danışmanlığı, yayıncılık) yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu destek kapsamında yararlanıcıların işbirliği kuruluşlarının; reklam, tanıtım ve pazarlama, yurt dışı birim, rapor, belgelendirme, tescil ve koruma, bireysel/milli fuar katılımı, tercümanlık, hasta yol, acente komisyon, yurtiçi tanıtım/eğitim, ticaret/alım heyeti, hizmet sektörü rekabet gücünün artırılması projesi ve benzeri faaliyetlerine yönelik harcamaları desteklenmiştir.
- "Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması Projesi-HİSER" kapsamında 4 proje uygun görülmüş böylece toplam proje sayısı toplam 11'e ulaşmıştır.
- 11 marka TURQUALITY® Programı kapsamına alınmış böylece program kapsamındaki marka sayısı 72'ye ulaşmıştır.
- Yurtdışı lojistik dağıtım ağlarının kurulması ve işletilmesine yönelik destek programı çerçevesinde bugüne kadar 5 firmaya onay, 1 firmaya ön onay verilmiştir.
- Bilişim ve alt sektörlerdeki katma değeri yüksek bilişim sektörünün desteklenmesi, inovasyonun teşvik edilmesi ve küresel unicornların oluşturulması amacı doğrultusunda oluşturulan Bilişimin Yıldızları (Eturquality) Programı kapsamına 17 firma alınmıştır.
- Ülkemizin sağlık hizmeti ihracatı ve anılan sektörle ilintili diğer turizm imkanlarının ve sağlık hizmeti ihracatçılarının tanıtılmasına, ülkemizin sağlık hizmeti sunum kalitesinin

iyileştirilmesine ve sağlık hizmeti ihracatında referans kaynak oluşturulmasına yönelik olarak “Heal in Türkiye” web portalı yapım çalışmaları tamamlanmıştır.

- Bakanlığımızca destek kapsamına alınan “Study in Türkiye” markası altında düzenlenen Türk Üniversiteleri Fuarı sayısı 28 ülkede 80’e ulaşmıştır.
- Yönetim danışmanlığı, yeşil hizmetler ve diğer sektörler sağlanan devlet desteklerinin ilgili mevzuat kapsamında etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik politikalar yürütülmüş ve anılan sektörlerde belirlenen şartları sağlayan firmalar desteklerden yararlanmak üzere kapsama alınmıştır. Bu itibarla, 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde 6 adet yönetim danışmanlığı firması, 4 adet yeşil hizmetler firması ve 6 adet diğer sektörler firması destek kapsamına alınmıştır.

3. TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU PROGRAMI

3.1 TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ ALT PROGRAMI

- 2023 yılının ilk 6 ayında Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan kırtasiye, oyuncak, ayakkabı, tekstil, deterjan, hava aromatize edici ürün, çocuk bakım ürünü, takı ve bisikletlere yönelik piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinde; 2.120 firmada mevzuata yönelik rehberlik ve bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmiş, 1.185 firmada 802 parti ürün denetlenmiştir. Denetimler sonucunda güvenli olmadığı tespit edilen ürünlere ilişkin idari para cezası, ürünlerin piyasaya arzının yasaklanması, piyasadan toplatılması, imha edilmesi ve duyuru yapılması yaptırımları uygulanmıştır. Söz konusu ürünler; Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi (GÜBİS-www.guvensizurun.ticaret.gov.tr) aracılığıyla kamuoyuna ilan edilmektedir.
- Bakanlığımızın sorumluluğunda bulunan ürün gruplarına yönelik sektörlerde faaliyet gösteren firmalara teknik mevzuata uyum konusunda destek verilmesi amacıyla Bakanlığımızın 18 Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bünyesinde "Güvenli Ürün Danışma Ofisleri" kurulmuştur. Söz konusu ofislerde yürütülecek rehberlik faaliyetleri ile piyasaya arz edilen ürünlerin güvenli olması sağlanarak; tüketicilerin daha etkin korunması, ürün güvenliği alanında farkındalığın artması, imalatçı ve ihracatçılar açısından yerli üretimin desteklenmesi ve katma değerli ürün ihracatında artış sağlanması gibi sonuçlar alınması hedeflenmektedir.
- Ekonomik taraflardan daha zayıf halkayı oluşturan tüketicilerin aldatılıp yanıltılmasının, bilgi ve tecrübe eksikliğinin istismar edilmesinin önlenmesi ve böylece tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunması açısından ticari reklamların denetlenmesine yönelik faaliyet gösteren Reklam Kurulu Başkanlığınca görüşülen 1.159 dosyadan 1.029 adedi ilgili mevzuata aykırı bulunurken 761 adet dosyaya durdurma cezası, 268 adedine ise toplam 37.663.840 TL idari para ve durdurma cezaları uygulanmıştır
- "Dijital Geçiş" sürecinin dinamik yapısının getirdiği gereklilikler doğrultusunda mevzuat çalışmalarına ışık tutacak "Dijital Tüketicinin Korunması Projesi/Faz I: Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar" projesi hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, dijital mecralarda tüketici davranışlarını etkilemeye yönelik uygulamaların tespit edilmesi amacıyla yapılması planlanan saha araştırmasına yönelik muhtelif araştırma şirketlerinden teklifler alınmış olup söz konusu teklifler değerlendirme aşamasındadır.
- 81'i il merkezinde ve 130'u yetkilendirilen ilçelerde olmak üzere toplam 211 adet tüketici hakem heyetlerine 2023 yılının ilk yarısında toplam 338.320 adet başvuru yapılmış olup, 335.027 adet karar verilmiştir. Uyuşmazlıkların yaklaşık %50'si tüketiciler lehine karara bağlanmıştır.
- Tüketici Değerlendirmeleri Hakkında Kılavuz Taslağı hazırlanmıştır.

3.2 ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ ALT PROGRAMI

- Ülkemizin taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması'nın yürütülmesi kapsamında şart koşulan, yürürlüğe konulması planlanan taslak teknik düzenlemelerin bildirim mekanizması ile ülkemize sağlanan hakların etkin kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlığımızca Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi kullanıma sunulmuştur. Sitede üretici ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişte karşılaştıkları analiz raporu, etiketleme, işaretleme, ambalajlama, karantina şartı gibi teknik engellerin önlenmesine yönelik mekanizmalara yer verilmiştir.
- Ülkemiz ile Birleşik Krallık arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının “Ticarete Teknik Engeller” bölümünün gözden geçirilmesine yönelik müzakereler yürütülmektedir.
- Tarım ürünlerinin uluslararası pazarlardaki imajının korunması, kalitesinin ve rekabet gücünün artırılması amacıyla ticari kalite denetimleri yapılmıştır. Bitkisel yemeklik yağlar, yaş meyve ve sebzeler, kuru ve kurutulmuş ürünler, bal, defne yağı, sofralık zeytin ve yumurta; Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) kapsamında, risk esaslı olarak Bakanlığımız Taşra Teşkilatı tarafından denetime tabi tutulmaktadır. İthalata ve ihracata konu ürünlerden riskli olanlar TAREKS ile elektronik ortamda belirlenmekte; fiziki denetimler riskli ürünler üzerine yoğunlaşmaktadır. 2021/22 sayılı İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ kapsamında, ihracatçı firmalarımız kalite altyapılarının gelişmişliği yönünden sınıflandırılmaktadır. Firma sınıfı, ihracatta risk analizinin bir girdisi olarak kullanılmakta olup, bu sayede riskli ürünlerin denetimine odaklanılarak kamu kaynaklarının verimli kullanılması hedeflenmektedir.
- Yaklaşık 100 bin firma ve 14 bin kullanıcı tarafından TAREKS üzerinden yaklaşık 1 milyon 984 bin ithal ve ihraç partisi ürün için risk analizi başvurusu yapılmıştır. Söz konusu başvurulara konu ürünlerin yaklaşık yüzde 11'i fiili denetime yönlendirilmiş olup, fiili denetime yönlendirilenlerin yaklaşık yüzde 2,1'inin güvensiz olduğu tespit edilmiş ve ülkemize girişine izin verilmemiştir.
- Pamuk denetimlerinin koordinasyonu çalışmaları yürütülmekte olup, pamukların ve çırçır prese fabrikalarının denetimine ilişkin TAREKS üzerinden yürütülen çalışmalar devam etmiş ve firmaların sorunlarına çözüm bulunmuştur.
- 2011 yılından bugüne sanayi ürünlerinin ithalatta ürün güvenliği denetimleri ile tarım ürünlerinin ithalat ve ihracatta ticari kalite denetimlerinin elektronik ortamda ve risk analizi esaslı olarak yürütüldüğü Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemini yapay zeka destekli risk analizi çerçevesinde yenileme çalışmaları yürütülmüştür. Yeni risk analizi yapısı ile birlikte riskin ölçülmesinde yüksek doğruluk yakalanarak denetimlerin daha etkin yapılması sağlanacaktır. Böylece yerli üreticilerimiz uygunsuz ve güvensiz ithal ürünlerin meydana getirdiği haksız rekabetten daha fazla korunmuş olacaktır.
- Ülkemizde yaşanan doğal afetler sonucu yaşanan olumsuzlukların giderilmesini teminen çimento gibi hassasiyet gösterilmesi gereken ürünlerin denetimlerine ehemmiyetle yaklaşılmaya devam edilmiştir.
- Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde, Türkiye'nin uyumunu üstlendiği ve 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın ekinde yer alan ürün mevzuatı ve yetkili kuruluşlarca yürütülen uyum çalışmaları kapsamında, ulusal mevzuatın AB mevzuatına uygunluğuna dair görüş bildirmek, uyumu yapılan mevzuatın Komisyona iletilmesini temin etmek ve yetkili kuruluşlar ile Avrupa Komisyonu arasındaki koordinasyonu ve görüş alışverişini sağlamak faaliyetleri yürütülmüştür. Bu kapsamda, Türkiye'nin uyumunu üstlendiği ürün mevzuatına ilişkin yetkili kuruluşlarca yürütülen uyum çalışmaları kapsamında hazırlanan 9 adet mevzuat, Avrupa Komisyonu'na bildirilmiştir.

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

- Yetkili kuruluşlardan gelen talep neticesinde, AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemine yapılan bildirimler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 14 farklı mevzuat kapsamında faaliyette bulunan 61 onaylanmış kuruluşumuz bulunmaktadır.
- AB tarafından kabul gören, 2021-2027 yıllarını kapsayan IPA III Projesi, elektronik ortamda satılan ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimi (e-PGD) faaliyetleri kapsamında yetkili kuruluşların teknik altyapılarının güçlendirilmesini ve internette satılan ürünlerin denetiminin gerçekleştirilmesini teminen etkin bir e-PGD sistemi kurulmasını öngörmekte olup projenin ihale dokümanları AB Delegasyonu tarafından onaylanmıştır.

4. YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

4.1 TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ ALT PROGRAMI

- 2023 yılı içinde 277 İnceleme Raporu; 66 İdari Soruşturma Raporu; 18 Teftiş Raporu; 23 Sonradan Kontrol Raporu; 123 Cevaplı Rapor; 113 Soruşturma Raporu, 20 Ön İnceleme Raporu ve 3 Aklama Suçu İnceleme Raporu olmak üzere toplam 643 rapor düzenlenmiştir.
- Sonradan kontrol programı çerçevesinde; 310 firmanın iş ve işlemleri incelemeye alınmıştır.
- 75 yetkilendirilmiş yükümlü incelemesi görevlendirmesi yapılmıştır.
- Plan dışı sonradan kontrol kapsamında 20 firma incelemeye alınmıştır.
- Piyasada oluşan fiyat dengesizliklerinin nedenlerini analiz etmek amacıyla yapı malzemesi ve yumurta ürünleri için muhtelif üretici ve tedarikçi işletmeler nezdinde fiyat artışı denetim görevlendirmeleri ile sıfır km araçlarda stokçuluk yapıldığı yönünde kamuoyuna yansıyan haberler ve gelen dilekçeler üzerine yetkili bayiler nezdinde denetim görevlendirmeleri yapılmıştır.
- Tüketici mağduriyetlerinin bir daha yaşanmaması ve önlenmesi amacıyla, piramit satış sistemleri, ön ödemeli konut satışı, devre tatil ve uzun süreli tatil hizmeti sözleşmeleri, paket tur sözleşmeleri, mesafeli satış sözleşmeleri, abonelik sözleşmeleri, satış sonrası hizmetler ve işyeri dışında kurulan sözleşmeler konularında denetim görevlendirmeleri yapılmıştır.

4.2 ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER ALT PROGRAMI

- Bakanlığımız bilgi teknolojilerine yönelik yazılımlar ve veri ambarı sistemleri, elektronik belge yönetim sistemi ile internet sitelerine ilişkin gerekli güncelleme, bakım ve onarım hizmetleri gerçekleştirilmiştir.
- Microsoft premier destek hizmet alımı, sunucu donanım alımı ve oracle yazılım ve donanım ürünleri için bakım, destek, lisans, yenileme ve ileri düzey teknik destek hizmet alımı, çağrı merkezi hizmet alımı ve sabit telefon hizmet alımı işi yapılmıştır.
- ALO 136 ihbar hattı bakım onarım işi yapılmış olup araç takip sistemi alım işi yapılmıştır.
- Bakanlığımızın halihazırda kullandığı gümrük idareleri data hatları, Ticaret İl Müdürlükleri data hatları, TTVPN ve NN ME data hatları, ME internet, xDSL internet, sabit telefon hatları (Çağrı Merkezi), kurumsal güvenlik hatları, kamunet hatları ve veri merkezi hizmet alımları yapılmıştır.
- Bakanlığımız 2023 Yılı Performans Programı ve 2022 Yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanarak kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.
- Bakanlığımız 2022 Yılı Kesin Hesabı hazırlanarak Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.
- Ceylanpınar ve Zeytin Dalı gümrük kapılarının yapım çalışmalarının yanı sıra Dereköy gümrük kapısının modernizasyonu yapım işi yürütülmüştür.
- Taşra teşkilatımızın farklı yerlerinde yeni hizmet binası yapımı sürdürülürken mevcut binalarımızın ise yenilenme, bakım ve onarım işleri yapılmaktadır.
- Bakanlığımız ile Toplu Konut İdaresi arasında imzalanan protokol kapsamında Silopi ve Yüksekova lojman yapım çalışmaları sürdürülmektedir.
- Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı birimlerine (döner sermaye dahil) büro personeli, muhafaza memuru ve muayene memuru unvanlarında toplam 1.881 sözleşmeli personel

ataması yapılmıştır. Ayrıca 2.695 sözleşmeli personelin kadroya geçiş işlemleri tamamlanmıştır.

- Ticaret İl Müdürlüklerine 52 Tüketici Hakem Heyeti Raportörü ataması, Ürün Güvenliği Denetimi Müdürlüklerine 63 Ticaret Denetmen Yardımcısı ataması yapılmıştır.
- 1 Ocak ile 31 Mayıs 2023 tarihleri arasında, 15 ayrı konuda uzaktan ve yüz yüze olmak üzere 15 adet hizmet içi eğitim programı gerçekleştirilmiş ve 1.201 katılımcıya bu eğitimler verilmiştir. Ayrıca 85.525 katılımcıya video eğitim ataması yapılmış ve 55.523 katılımcı atanan eğitimleri tamamlamıştır

III. TEMMUZ-ARALIK 2023 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİ VE HEDEFLER İLE YÜRÜTÜLMESİ PLANLANAN FAALİYETLER

1. KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE PROGRAMI

Kaçakçılıkla etkin olarak mücadele edebilmek amacıyla;

- Teknik cihaz, araç ve gereç sayıları arttırılacaktır.
- Kurumsal alt yapı kapasitesi geliştirilecektir
- Ulusal ve uluslararası mücadeleciler kuruluşlarla işbirliği arttırılacaktır.
- Bakanlığımız ile Savunma Sanayii Başkanlığı arasında imzalanan yeni protokol çerçevesinde hibrit teknoloji araç tarama sistemi, yolcu(vücut) tarama sistemi ve X-Ray bagaj tarama sistemi üretilerek, yerli ve milli x-ray sistemleri envanterimiz çeşitlendirilecek ve ihracat potansiyelimiz arttırılacaktır. 2023'ün ikinci yarısında geliştirilmesi devam eden HAYALET (Backscatter) ve GEZGİN' e (Mobil) ek olarak, sözü geçen Protokol çerçevesinde tarama sistemlerimizin ürün çeşitlendirme sürecine devam edilecektir. Bununla beraber 4 adet yarı sabit araç ve konteyner tarama sisteminin üretimi tamamlanarak ilgili sahalarda kullanıma alınması hedeflenmektedir.
- Jandarma Genel Komutanlığı (JGK) ile yürütülen veri paylaşım çalışmaları kapsamında JGK'nin veri tabanında bulunan kaçakçılık verileri ile plaka takip sistemi verilerinin temin edilmesi süreci devam ettirilmekte olup, ardından İstihbarat Bilgi Sistemine (İBS) entegrasyon çalışmaları başlatılacaktır.
- Türkiye noterler birliği bilişim sisteminde yer alan vekâletname ve azilname işlem bilgilerinin paylaşılması amacıyla, Türkiye Noterler Birliği ile bir protokol imzalanması planlanmaktadır.
- Uyuşturucu maddelerin tanı ve tespitlerinde kullanılan 2400 adet uyuşturucu madde test kiti alınımının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca İzmir Adnan Menderes Havalimanı ve Denizli Çardak Havalimanında yasa dışı uyuşturucu ticareti ile mücadele konulu eğitim düzenlenmesi planlanmaktadır.
- Kapıkule Gümrük Kapısı'nda Görüntü Analiz Uygulamasının en güncel versiyonu kurulmuş olup 2023'ün ikinci yarısında Proje'nin tüm Türkiye'deki idarelerimizde yaygınlaştırılmasının yanı sıra komşu ülkelerle görüntü analizi temelinde iş birliğini içeren 4. Faz' ın uygulamaya konularak Proje'nin başarıyla tamamlanması hedeflenmektedir.

2. TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI PROGRAMI

- Üçüncü ülkeler tarafından açılan soruşturmalar neticesinde ülkemiz menşeli ürünlere karşı ek vergiler getirilmemesi için dampinge karşı önlem, sübvansiyona karşı telafi edici vergi ve korunma önlemi gibi kısıtlayıcı tedbirlerin ortadan kaldırılmasına veya iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaya, bu kapsamda firma, sektör kuruluşları ve kurumlar nezdinde gerekli koordinasyon çalışmaları yürütülmeye devam edilecektir.
- Başta ABD olmak üzere çeşitli ülkelerce uygulanan dampinge karşı önlemlere yönelik 7 adet gözden geçirme soruşturması; yürürlükte bulunan sübvansiyona karşı telafi edici önlemlere yönelik 3 adet gözden geçirme soruşturması ile 3 adet korunma önlemlerinin gözden geçirilmesi soruşturması kapsamında ülkemiz savunmaları yapılacak ve ihracatımızın etkilenmemesi için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.
- Tarımsal ürünlerdeki gelişmeler yakinen takip edilecek, yerli üretim, dış ticaretin gelişimi ve gıda fiyatları dikkate alınarak gümrük vergilerinde düzenleme yapılabilecektir.
- Hayvansal ürünlerde piyasa düzenleyici kurum olan Et ve Süt Kurumu ile hububat ve bakliyatta düzenleyici kurum olan Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü için açılan tarife kontenjanlarının kullanımı için ilgili kurumlara ithal lisansı düzenlenecektir. Ayrıca 2023 Temmuz-Aralık döneminde ihtiyaç ve talep olması halinde hububat, bakliyat, hayvansal ürünlerde otonom tarife kontenjanı açılabilir.
- 1/98 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı ile Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında hububat için Eylül, mısır için ise Aralık dönemlerinde tarife kontenjanlarının dağıtımları gerçekleştirilecektir.
- 2023 yılının kalan döneminde de bölge ülkeleriyle ticaret ve yatırım bağlarımızın güçlendirilmesi için pazara giriş imkânları değerlendirilecek ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılması ve sorunların giderilmesi için girişimlerde bulunulacaktır.
- Alternatif güzergâhların ihracatçılarımıza sunulmasını ve ihraç yükü taşımalarımızda demiryolu modunun payının artırılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Hizmet İhracatçıları Birliği çatısı altında kültürel hizmet sektörlerine yönelik olarak 1 adet Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması (HİSER) projesinin başlaması planlanmaktadır
- Bakanlığımız koordinasyonunda Hizmet İhracatçıları Birliği tarafından, orta vadeli programda (2023-2025) belirtilen politika ile uyumlu olarak:
  - Hedef ülkelerde sağlık hizmeti ihracatında destinasyon imajımızı ve marka değerimizi güçlendirecek “Heal in Türkiye” tanıtım kampanyası yürütülecektir.
  - Dünyada önde gelen sağlık turizmi fuarlarında Heal in Türkiye pavilyonu ile milli katılım etkinlikleri organize edilecektir.
  - Hedef ülkelere yönelik ticaret/alım heyetleri düzenlenecektir.
  - THY sabit fiyatlı uçak bileti, ulaşım desteği ve komplikasyon ve seyahat sağlık sigortası desteğinin Heal in Türkiye aracılığı ile hedef ülkelerde tanıtımı yapılacaktır.
- Ülkemiz eğitim sektörünün dünyanın dört bir yanında “Study in Türkiye” markasıyla tanıtılması ve tutundurulması projesi kapsamında; Bakanlığımız destekleri ile reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri, milli fuar tanıtım etkinlikleri, bireysel fuar katılımları ve ticaret/alım heyetleri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında, Bakanlığımızca 2023 yılı Şubat ayında verilen ön onay ile Arapça, Fransızca, İngilizce, İspanyolca ve Rusça dillerinde çekilmek üzere “Study in Türkiye” tanıtım filmi çalışmalarının 2023 yılı son çeyreğinde yapılması planlanmaktadır.

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

- Bilişim ve alt sektörlerdeki katma değeri yüksek bilişim sektörünün desteklenmesi, inovasyonun teşvik edilmesi ve küresel unicornların oluşturulması amacı doğrultusunda oluşturulan Bilişimin Yıldızları (Eturquality) Programı kapsamına 2023 yılı sonuna kadar 13 firmanın daha kapsama alınması hedeflenmektedir.
- Yönetim danışmanlığı, yeşil hizmetler ve diğer sektörlerle sağlanan devlet desteklerinin ilgili mevzuat kapsamında etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik politikalar yürütülecek ve firmaların ön incelemeye tabi tutulduktan sonra destek kapsamına alınması çalışmalarına devam edilecektir.
- Özbekistan, Kırgızistan, Gürcistan, Arnavutluk, Sırbistan, Hırvatistan, İran, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bangladeş, Filipinler, Hindistan, Cibuti ve Tacikistan arasında karma ekonomik komisyon toplantılarının, Türkiye-Çin karma ekonomi ve ticaret ortak komitesi 17. Dönem Toplantısının, Türkiye-Sri Lanka ekonomik ve teknik işbirliği ortak komitesi toplantısının, Türkiye-Almanya, Macaristan, Katar, Birleşik Krallık, İtalya ve Hollanda ile JETCO Toplantılarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Gümrük Birliği'nin işleyişinde karşılaşılan sorunların karşılıklı işbirliği anlayışı çerçevesinde ele alınması için Avrupa Birliği Komisyonu ile tesis edilen ticaret çalışma grubu kapsamında bir teknik toplantı gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- Ülkemizin ticari ve ekonomik menfaatlerinin savunulması ve genişletilmesi için başta önemli ticaret ortaklarımız olmak üzere, Amerika ülkeleri ile ikili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda diyalog süreçleri etkin bir şekilde sürdürülecektir.
- STA'nın DTÖ'de incelenmesi kapsamında Cenevre'de ayrı ayrı tarihlerde gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye-EFTA, Türkiye-Faroe Adaları, Türkiye-Karadağ Revize Toplantılarına katılım sağlanacaktır. Ayrıca; Türkiye-Birleşik Krallık STA güncelleme çalışmaları kapsamında STA Ortak Komitesi'nin 3. Toplantısının Birleşik Krallık'ta gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- Türkiye-Kore Cumhuriyeti STA 6. Dönem Ortak Komite Toplantısı'nın Seul'de, Türkiye-Malezya STA 2. Dönem Ortak Komite Toplantısının Kuala Lumpur'da, Türkiye-Tunus STA 2. Dönem Ortak Komite Toplantısının İstanbul'da, Türkiye-Tayland STA 8.tur müzakerelerinin Bangkok'ta, Türkiye-Endonezya STA 5. tur müzakerelerinin Cakarta'da, Türkiye-Singapur STA 1. Ortak Komite Toplantısının Singapur'da gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Özbekistan, Tacikistan, Kazakistan Ticaret ve Yatırım Forumlarının düzenlenmesi öngörülmektedir.
- Türk Devletleri Teşkilatı İş Forumu ve Türkiye Birleşik Krallık ile İş Forumunun gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek Üçlü Ticaret Komitesi Toplantısı'nın Bosna-Hersek'te gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin başlatılması planlanmaktadır.
- Türkiye-Birleşik Krallık ve Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi STA'ları kapsamında hizmet ticareti müzakereleri yürütülecektir.
- Birleşik Krallık ile Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Karşılıklı Tanınması Anlaşması kapsamında karşılıklı firma doğrulama ziyaretlerinin 2023 yılı ikinci yarısında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

- Avrupa Birliği (AB) ile Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Karşılıklı Tanınması Anlaşması kapsamında ülkemizde gerçekleştirilecek olan firma doğrulama ziyaretlerinin 2023 yılı ikinci yarısında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- Rusya Federasyonu ile Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Karşılıklı Tanınması anlaşmaları müzakerelerinin Rusya Federasyonu'nda gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattı Kurulmasına İlişkin Mutabakat metninin Teknik Hükümler Belgesi'nde yapılan değişikliklerin tamamlanmasının ardından sistemin iki yönlü çalışır şekilde yeniden uygulamaya alınabileceği değerlendirilmektedir.
- Türkiye-Belarus Hizmet Ticareti Anlaşması müzakereleri yürütülecektir.
- İran, Azerbaycan ve Güney Kore Gümrük İdareleri ile ortak gümrük komitesi toplantısı gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.
- Gümrük Performans Takip Sistemi projesinin tüm Bölge Müdürlüklerinde kullanıma açılması için çalışmalar sürdürülecektir.
- Ülkemiz dış ticaret kapasitesinin artırılması ve ülkemizin ticaret üssü olması hedefi doğrultusunda havayolu ve denizyolu işlem süreçlerinde elektronik entegrasyonlar sağlanarak insan müdahalesini azaltacak iyileştirmeler yapılması amaçlanmaktadır.
- Önümüzdeki dönemde kanıta dayalı politika geliştirme, veri analitiğine dayalı etkin izleme ve uygulama vizyonu çerçevesinde bir taraftan karar alıcılara kamu yararını gözeten en iyi politika seçeneklerini geliştirmeye dönük ticari konularda araştırmalar yapılması diğer taraftan da gümrüklerde risk yönetimi ve kontrol uygulamalarında veri analitiğinin imkanlarından azami derecede faydalanılmasını sağlayacak bir platform oluşturulması hedeflenmektedir.
- MERSİS ile Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi sistemi arasındaki entegrasyon çalışmaları kapsamında mevcutta var olan ya da yeni tesis edilecek veri paylaşım protokollerine yönelik çalışmalar; kullanıcılardan, ticaret sicili müdürlüklerinden ve diğer kurum ve kuruluşlardan alınan geri bildirimler ile mevzuatta yapılan değişiklikler izlenmek suretiyle MERSİS'te geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca mobil versiyonunun kuruluş işlemleri çerçevesinde hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmekte olup çalışmalar tamamlandığında mobil uygulama üzerinden de MERSİS'e erişilmesi, sistemde kuruluş işlemlerinin yapılması ve şirketlerin temel bilgilerinin (adres, unvan, yetkili bilgileri vb.) sorgulanması imkanı sağlanmış olacaktır.
- Tüketicilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak için zorunlu olan mal ve hizmetlerdeki fiyat artışları yakından izlenmeye devam edilecektir.
- Hal kayıt sisteminde fire beyanı yapılabilmesi için gerekli teknik altyapı çalışmaları tamamlanacaktır. Ayrıca hal kayıt sistemine yapılan bildirimler ile fatura ve müstahsil makbuzlarındaki bilgilerin uyumlu olmasının sağlanması ve kayıt dışılığın önlenmesi amacıyla, hal kayıt sistemi ile Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan e-Fatura, e-Arşiv Fatura, e-Sevk İrsaliyesi ve e-Müstahsil Makbuzu sistemlerinin entegre edilmesine yönelik teknik çalışmaların ilerletilmesi hedeflenmektedir.
- Deprem bölgesinde faaliyet gösteren esnaf ve tacirlerimizin elektronik ticaret kanalıyla ülke ekonomisine katılımları sağlanacaktır.
- Yeşil mutabakat kapsamında yenilenebilir enerji üretim kooperatiflerinin sanayi ve tarımsal sulama alanlarında da kurulmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Ticari elektronik ileti yönetim sistemi ve ticari elektronik ileti şikayet sisteminin işleyişi ve geliştirilmesi ile söz konusu sistemlerin entegrasyonuna ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

- Kooperatif bilgi sistemi süreçlerinin tamamlanarak yürürlüğe girmesi planlanmaktadır.
- KOOPDES Programı kapsamında 2023 yılında hibe desteğinden faydalanmaları uygun görülen kooperatiflerin Ticaret İl Müdürlükleri nezdindeki işlemleri takip edilecektir. Bu kapsamda proje bazında hibe destek ödemeleri gerçekleştirilecektir.
- Esnaf ve sanatkârların oda ve sicil ile ilgili ihtiyaç duydukları her türlü iş ve işlemlerin, elektronik ortamda çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesine ve sistemin daha verimli çalışmasını sağlamak üzere çeşitli kurumlarla entegrasyon çalışmalarına devam edilecektir.
- İkinci el motorlu kara taşıtı ticareti, taşınmaz ticareti ile kuyum ticaretine yönelik denetimler yaygınlaştırılarak mevzuata uyumun artırılması sağlanacak olup kayıt dışılığın azaltılması amacıyla ve kara taşıtları piyasasında yaşanan spekülasyon fiyat artışları ve stokçuluk sorunlarının giderilmesine yönelik çalışmalarımıza devam edilecektir.
- Dış ticarete yönelik ekonomik faaliyetlerin yapılandırılması ve güçlendirilmesi için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu kapsamda etkin dış ticaret politikası geliştirmek ve sürdürmek amacıyla uluslararası çalışmalar yapmak, gerekli koordinasyonu sağlamak üzere İhraç ürünlerimizin EXPO, fuar, sergi, seminer, kongre, konferans gibi platformlarda tanıtılmasına yönelik 02 Ekim 2023 – 28 Mart 2024 tarihleri arasında Doha/Katar’da gerçekleştirilecek Expo Doha 2023 organizasyonunda ihraç ürünlerimize yönelik tanıtım yapılacaktır.
- 18-24 Eylül 2023 tarihinde Ahilik Haftası kutlamaları gerçekleştirilecektir.
- İllerden gelen veriler ışığında, AVM’lerdeki esnaf ve sanatkâr ile geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere ilişkin veriler değerlendirilecek ve rapor hazırlanacaktır.
- Mesleki eğitim merkezleri eğitim projesi kapsamında Milli Eğitim Bakanlığıyla protokol imzalanarak Ticaret İl Müdürlüklerinde personel görevlendirme çalışmalarının yürütülmesi ve bu personele eğitici eğitimlerinin verilerek kalifiye hale getirilmesi ve İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile koordine olarak mesleki eğitim merkezlerinde bulunan kalfalara ve meslek liselerinin son sınıf öğrencilerine mesleki girişimcilik eğitimleri verilmesi planlanmaktadır.
- Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi (NCTS) Faz 5 Projesi, Ortak Transit Sözleşmesi'nin Birlik Gümrük Kodu'na (UCC) uyumunu amaçlayan NCTS'nin yeni ve güçlendirilmiş revizyonudur. NCTS Faz 5 ile gerçekleştirilmesi öngörülen değişiklikler;
  - Daha az veri kullanılan transit beyannamesinin kullanılmasının sağlanması,
  - Kapsamlı teminat uygulamasında referans tutar değişimlerinin daha iyi izlenebilmesi,
  - Eşyanın gümrüğe sunulmasından önce beyanname düzenlenebilmesi imkanının getirilmesi,
  - Taşıma sırasındaki gerçekleşen olaylar için yeni bir gümrük idaresi rolü oluşturulması,
  - Elektronik mesaj içeriklerinde ve sistemsel yapıda yaklaşık %80 oranında teknik değişiklik; iş akışlarında %30 düzeyinde değişiklikler.
- Gümrük işlemlerinin tek bir erişim noktası üzerinden, internet erişimi olan her yerden, zaman ve mekândan bağımsız olarak tamamen kağıtsız ortamda hızlı, kolay ve güvenli bir şekilde yürütüleceği BİLGE Gümrük Platformuna aynı zamanda e-Devlet kapısı üzerinden de erişim sağlanacaktır. BİLGE Gümrük Platformu kapsamında geliştirilen mobil uygulamalar sayesinde de gümrük süreçleri tüm paydaşlar için mobil cihazlar ile kolay bir şekilde takip edilebilir hale gelecektir.
- Teminat mektuplarına yönelik sorgulama işlemlerinin BİLGE Sistemi üzerinde farklı modüller aracılığı ile gerçekleştirilmesi nedeniyle yaşanan işgücü ve zaman kaybının önlenmesi ve gümrük işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülmesini temin etmek üzere, teminat sorgulamalarının tek bir program üzerinden gerçekleştirilebilmesi hedeflenmektedir.

3. TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU PROGRAMI

- Ticari kalite denetimleri ile pamuk denetimlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi için gerekli çalışmalarda bulunulacaktır.
- Ülkemiz ile Türkmenistan arasında “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Alanlarında İşbirliği Anlaşması” kapsamında metin üzerinde mutabakat sağlanmış olup, 2023 yılı içerisinde söz konusu Anlaşma’nın imzalanması planlanmaktadır.
- Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere tarım ve gıda ürünlerinde uluslararası standardizasyon faaliyetlerinde ülkemiz etkin bir şekilde yer alacak, bu sayede ihracatçılarımızın hakları ve çıkarları en üst düzeyde korunarak uluslararası standartların şekillendirilmesi sürecine katılım sağlanacaktır. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Tarımsal Standartlar Çalışma Grubu’nun 2023 yılı Kasım ayındaki toplantısına iştirak edilecektir.
- TAREKS’in yenilenmesi projesi kapsamında öncelikle veri tabanı yapısının iyileştirilmesi, ardından risk analizi yapısının yenilenmesi ve ayrıca kullanıcı ara yüzünün güncellenmesi faaliyetleri yürütülecektir. Özellikle veri tabanı ve risk analizi yapılarında gerçekleştirilecek yenilemelerle birlikte ihracatta ticari kalite denetimlerinde etkinliğin ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir.
- Ülkemizde hâlihazırda üretilen veya üretilme potansiyeli bulunan ürünler ile tüketici ürünlerinin ithalatının azaltılması hedefi doğrultusunda, Bakanlığımız tarafından belirlenen ürünlerin ithalat aşamasında denetlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalara devam edilecektir.
- İnternet üzerinden satılan ürünlerin denetimine ilişkin maddelerin etkin bir şekilde uygulanmasını teminen Bakanlığımızca hazırlanan 2021-2027 yıllarını kapsayan IPA III döneminde “İdari kapasite ve müktesebat uyumu” alanında ülke genelinde kabul alan tek proje olan “E-Ticarette Ürün Güvenliği Projesi” ile elektronik ticarete konu ürün ve firmaların, iç piyasada etkin bir şekilde denetlenebilmesine yönelik idari ve teknik altyapı çalışmalarına devam edilecektir.
- Piyasadaki denetimler, Bakanlığımız koordinasyonunda 9 ayrı uygulayıcı kuruluş tarafından Piyasa Gözetimi ve Denetimi uygulamaları çerçevesinde yürütülmekte olup söz konusu denetimler ile hem insan sağlığı ve güvenliğinin korunması hem de kurallara uyan üreticilerimizin haksız rekabete maruz kalmasının önlenmesi konusundaki çalışmalara devam edilecektir.
- Reklam politikalarının oluşturulması ve uygulanması ile ilgili olarak çağdaş iletişim uygulamalarını takip etmek, reklam sektörünün ve reklam denetim işlevinin geliştirilmesine yönelik araştırma ve çalışmalar yapmak, bu alanda görüş ve önerilerde bulunmak ve bu görüş ve önerileri ilgili mercilere iletme amacıyla Reklam Konseyi gerçekleştirilecektir.
- Tüketicilerin tüketici hakem heyetlerine elektronik başvuruda bulunabilmesi, tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuruların inceleme ve değerlendirme aşamalarının internet üzerinden takip edilmesini, sonuçlarının sorgulanması ve tüketici hakem heyetlerinin iş ve işlemlerinin elektronik ortamda sağlanması için kullanılan TÜBİS ile ilgili KATP, UYAP entegrasyonları gerçekleştirilmekle birlikte e-Tebligat ile ilgili çalışmalar devam edecektir.
- Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda, eğitim çağındaki çocuklarımızı ve gençlerimizi bilinçli tüketim ve tüketici hakları konusunda bilinçlendirmek, farkındalık yaratmak, sanatsal çalışmaları desteklemek, sergilemek ve kalıcı eserler bırakmaya özendirme amacıyla 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde “Bilinçli Tüketici, Güvenli

Alışveriş” adlı müzikal oyun sahnelenmesi ayrıca resim ve karikatür yarışmaları düzenlenmesi planlanmaktadır.

- Tüketicilerin özelliklerini, davranışlarını, hakları ve hak arama yolları konusunda ne düzeyde bilgi sahibi olduklarını, tüketici işlemlerine yön veren uygulamaları tespit etmek ve elde edilen verilerin gelecek yıllardaki değişimini izleyerek politika geliştirmek üzere tüketici profili ve bilinç düzeyi araştırmasının yapılması planlanmaktadır.
- Tüketicinin sorunlarının ve ihtiyaçlarının belirlenmesi ile çıkarlarının korunmasına ilişkin gerekli tedbirleri araştırmak ve Kanunun uygulanmasına yönelik tedbirlere dair görüşleri öncelikle ele alınmak üzere ve ilgili mercilere iletmek amacıyla her yıl, yılda en az bir kere toplanan Tüketici Konseyi’nin 27’ncisi gerçekleştirilecektir.
- Tüketicilerin eğitilmesi, bilgilendirilmesi ve tüketici haklarına ilişkin konularda farkındalık yaratılması amacıyla günümüzde popüleritesi artmış olan sosyal medya uygulamaları üzerinden güncel faaliyetlerin, mevzuat değişikliklerinin, tüketicilerin bilmelerinde ve günlük hayatlarında dikkate almalarında fayda görülen uyarıların, tüketicinin korunmasına ilişkin kısa öz ve akılda kalıcı kısa video ve filmlerin ayrıca hali hazırda RTÜK işbirliğiyle TV Kanallarında yayınlanmakta olan kamu spotlarımızın, Bakanlığımızca güncel konulara ilişkin bilgilendirme videolarının, tüketicilerin eğitilmesine ve bilgilendirilmesine yönelik periyodik programlar halinde hazırlanması ve yayınlanması planlanmaktadır.
- Avrupa Birliği’nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımızca Türkçe’ye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulacaktır.

IV. BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ

EK-1: Ticaret Bakanlığı Bütçe Giderlerinin Gelişimi

Bütçe Yılı: 2023

Kurum Adı: TİCARET BAKANLIĞI

EKONOMİK	2022 GERÇEKLEŞME TOPLAMI	2023 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK GERÇEKLEŞME		ŞUBAT GERÇEKLEŞME		MART GERÇEKLEŞME		NİSAN GERÇEKLEŞME		MAYIS GERÇEKLEŞME		HAZİRAN GERÇEKLEŞME		OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		ARTIŞ ORANI (%)	OCAK-HAZİRAN GERÇEK ORANI (%)		2023 YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ
			2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023		2022	2023	
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	9.459.976.323	17.124.310.000	323.226.832	1.163.564.060	481.033.633	1.959.384.950	655.468.105	1.021.465.725	585.983.125	1.218.101.624	442.963.401	1.354.589.877	654.867.881	882.421.345	3.143.542.977	7.599.527.581	141,75	33,23	44,38	20.420.730.651
01 - PERSONEL GİDERLERİ	3.089.561.447	4.592.150.000	263.881.639	517.736.414	213.840.638	387.222.483	212.147.454	395.061.313	221.307.756	383.924.843	218.177.264	392.431.941	204.384.686	420.016.857	1.333.739.437	2.496.393.852	87,17	43,17	54,36	5.507.485.865
01.01 - MEMURLAR	2.568.303.222	3.777.224.000	226.098.459	443.985.210	183.022.815	330.017.886	176.039.460	332.285.743	179.895.129	325.204.064	185.567.684	351.755.198	165.702.777	349.889.036	1.116.326.324	2.133.137.136	91,09	43,47	56,47	4.374.163.480
01.02 - SÖZLEŞMELİ PERSONEL	365.350.280	549.674.000	32.059.607	63.305.168	24.285.827	45.300.083	23.941.406	45.059.396	26.390.597	30.830.081	22.605.902	22.611.203	27.221.924	49.749.070	156.505.263	256.855.001	64,12	42,84	46,73	691.132.385
01.03 - İŞÇİLER	90.662.957	134.647.000	5.562.960	9.964.584	5.219.734	9.185.179	8.431.231	13.739.979	7.181.811	12.197.023	6.286.115	9.747.106	6.674.169	11.566.321	39.356.021	66.400.192	68,72	43,41	49,31	301.977.000
01.04 - GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	2.000.182	560.000	767	1.650	0	0	1.914	10.208	2.552	10.126	2.973	14.887	6.446	7.656	14.652	44.527	203,89	0,73	7,95	5.229.000
01.05 - DİĞER PERSONEL	63.244.807	130.045.000	159.845	479.802	1.312.262	2.719.336	3.733.443	3.965.987	7.837.667	15.683.549	3.714.589	8.303.547	4.779.370	8.804.774	21.537.177	39.956.996	85,53	34,05	30,73	134.984.000
02 - SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	414.286.098	651.076.000	39.028.788	77.888.138	29.351.636	56.619.926	29.436.992	57.806.206	29.052.778	57.792.083	28.620.089	57.294.101	28.966.197	62.438.814	184.456.479	369.839.267	100,50	44,52	56,80	1.064.898.000
02.01 - MEMURLAR	326.405.416	514.215.000	32.057.264	63.807.523	23.428.440	45.410.068	22.970.562	45.367.590	22.834.649	49.680.678	22.750.157	50.532.547	22.743.495	50.425.445	146.784.567	305.223.851	107,94	44,97	59,36	857.720.000
02.02 - SÖZLEŞMELİ PERSONEL	68.149.981	101.906.000	5.750.816	12.029.105	4.776.010	9.412.534	4.596.517	9.420.511	4.756.454	5.810.428	4.544.858	4.714.816	4.760.536	9.627.259	29.185.191	51.014.652	74,80	42,82	50,06	129.632.000
02.03 - İŞÇİLER	19.730.701	34.955.000	1.220.708	2.051.510	1.147.186	1.797.324	1.869.914	3.018.106	1.461.674	2.300.977	1.325.074	2.046.738	1.462.166	2.386.109	8.486.722	13.600.764	60,26	43,01	38,91	77.546.000
03 - MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	756.991.427	662.768.000	6.279.861	22.655.468	25.506.525	53.933.713	32.280.193	59.396.005	28.122.603	68.715.678	23.879.931	83.746.862	26.953.240	84.244.756	143.022.353	372.692.483	160,58	18,89	56,23	1.235.531.234
03.02 - YÜKLEME VE YÜKLEME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	154.644.802	176.715.000	1.486.201	6.436.552	4.235.087	21.050.379	10.855.023	16.507.890	8.463.070	16.237.677	5.924.665	13.900.224	6.896.622	10.381.989	37.860.669	84.514.712	123,23	24,48	47,83	263.606.750
03.03 - YOLLUKLAR	93.725.768	83.286.000	1.945.621	4.921.036	7.049.015	6.698.212	4.500.418	13.290.371	3.773.723	7.743.693	2.650.801	7.468.056	5.084.188	6.849.871	25.003.766	46.971.238	87,86	26,68	56,40	114.429.000
03.04 - GÖREV GİDERLERİ	291.486.029	31.702.000	1.340.872	2.472.056	2.159.562	4.699.289	2.239.651	8.398.151	2.341.725	19.812.594	2.185.635	36.892.753	1.571.633	43.785.177	11.839.079	116.060.020	880,31	4,06	366,10	335.981.000
03.05 - HİZMET ALIMLARI	194.159.403	311.821.000	1.101.272	7.864.756	11.188.225	19.818.756	12.854.829	18.719.430	12.031.236	22.170.012	11.705.765	21.915.337	11.549.403	20.987.321	60.430.729	111.475.611	84,47	31,12	35,75	352.872.746
03.06 - TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	3.916.694	33.293.000	53.489	502.371	120.057	642.964	148.751	327.274	288.107	414.674	78.323	1.172.751	554.567	74.282	1.243.295	3.134.315	152,10	31,74	9,41	133.438.000
03.07 - MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	11.195.316	16.539.000	35.876	93.241	263.428	556.095	793.983	1.271.475	663.086	1.446.338	834.221	1.828.580	553.180	1.720.128	3.143.774	6.915.856	119,99	28,08	41,82	27.346.738
03.08 - GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	3.291.466	5.880.000	47.450	16.992	91.101	38.427	207.753	294.950	379.731	397.713	407.303	264.765	288.685	177.786	1.422.023	1.190.633	-16,27	43,20	20,25	7.818.000
03.09 - TEDAVİ VE CEHAZE GİDERLERİ	4.571.950	3.532.000	269.081	348.464	400.050	429.592	679.785	586.464	181.924	492.978	93.217	304.397	454.962	268.203	2.079.018	2.430.098	16,89	45,47	68,80	39.000
05 - CARİ TRANSFERLER	4.463.033.316	10.466.016.000	14.036.544	545.284.039	210.527.282	1.458.021.179	376.546.840	493.091.742	301.275.180	610.789.253	165.995.487	802.170.277	387.550.342	301.039.348	1.455.931.675	4.210.395.838	189,19	32,62	40,23	12.102.823.552
05.02 - HAZİNE YARDIMLARI	4.393.521.174	10.352.175.000	13.026.544	542.434.594	209.472.576	1.455.912.664	356.569.774	464.125.547	297.995.304	608.906.995	164.586.622	790.389.898	386.813.342	299.679.556	1.428.464.163	4.161.449.256	191,32	32,51	40,20	11.968.007.000
05.03 - KAR AMACI GÜTMEYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	10.115.000	20.491.000	1.010.000	1.899.100	1.025.000	2.101.900	808.000	1.519.000	606.000	1.139.000	808.000	1.519.000	707.000	1.329.000	4.964.000	9.507.000	91,52	49,08	46,40	41.500.000
05.04 - HANE HALKI VE İŞLETMELERE YAPILAN TRANSFERLER	315.637	4.350.000	0	0	29.706	0	57.319	0	58.368	24.333	6.000	0	30.000	30.000	181.393	54.333	-70,05	57,47	1,25	4.348.333
05.06 - YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	59.351.505	89.000.000	0	950.344	0	6.615	19.111.747	27.447.195	2.615.508	718.924	594.865	10.261.379	0	792	22.322.120	39.385.249	76,44	37,61	44,25	88.968.219
06 - SERMAYE GİDERLERİ	721.659.834	720.000.000	0	0	1.709.452	3.507.503	5.056.626	16.110.458	6.224.809	96.879.767	6.290.630	18.946.696	6.413.416	14.681.570	25.694.933	150.125.994	484,26	3,56	20,85	477.692.000
06.01 - MAMUL MAL ALIMLARI	116.252.684	277.330.000	0	0	0	0	188.933	1.574.530	368.543	80.902.244	229.269	3.258.824	490.314	926.549	1.277.059	86.662.147	6,686,07	1,10	31,25	275.620.000
06.03 - GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	40.563.578	195.600.000	0	0	251.510	1.041.945	367.771	2.077.974	2.433.236	3.242.638	2.268.902	3.653.234	821.037	3.826.366	6.142.457	13.842.157	125,35	15,14	7,08	194.060.000
06.04 - GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI	423.271.970	10.000.000	0	0	0	0	0	0	382.304	0	0	1.700	180.789	0	563.092	1.700	-99,70	0,13	0,02	0
06.05 - GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	41.456.955	144.570.000	0	0	0	0	10.124	2.366.368	106.731	169.153	17.026	1.978.720	9.017	23.631	142.898	4.537.871	3,075,60	0,34	3,14	0
06.06 - MENKUL MALLARIN BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	65.091.195	83.500.000	0	0	1.457.942	2.437.708	4.015.297	9.208.422	2.074.057	6.422.214	3.538.300	9.130.314	4.656.853	9.519.101	15.742.448	36.717.758	133,24	24,19	43,97	6.967.000
06.07 - GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	35.023.451	9.000.000	0	0	0	27.850	474.502	883.165	859.939	6.143.517	237.133	923.905	255.406	385.924	1.826.979	8.364.361	357,82	5,22	92,94	1.045.000
07 - SERMAYE TRANSFERLERİ	14.174.201	32.300.000	0	0	98.100	80.146	0	0	0	0	0	0	600.000	0	698.100	80.146	-88,52	4,93	0,25	32.300.000
07.01 - KURUM, İŞLETME ve HANE HALKINA YAPILAN SERMAYE TRANSFERLERİ	13.374.201	30.000.000	0	0	98.100	80.146	0	0	0	0	0	0	0	0	98.100	80.146	-18,30	0,73	0,27	30.000.000
07.03 - HAZİNE YARDIMLARI	800.000	2.300.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	600.000	0	600.000	0	0,00	75,00	0,00	2.300.000

EK-2: Ticaret Bakanlığı Program Sınıflandırmasına Göre Bütçe Giderlerinin Gelişimi

TİCARET BAKANLIĞI	2022 GERÇEKLEŞME TOPLAMI	2023 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK GERÇEKLEŞME		ŞUBAT GERÇEKLEŞME		MART GERÇEKLEŞME		NİSAN GERÇEKLEŞME		MAYIS GERÇEKLEŞME		HAZİRAN GERÇEKLEŞME		OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		ARTIŞ ORANI (%)	OCAK-HAZİRAN GERÇEK. ORANI(%)		2023 YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ
			2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023		2022	2023	
KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE	1.240.487.572	1.411.043.000	103.449.271	191.432.905	75.395.906	144.599.377	77.993.790	155.061.652	79.486.847	236.156.292	75.314.445	145.987.351	77.328.952	170.561.190	488.969.211	1.043.798.766	113,47	39,42	73,97	2.158.684.000
GÜMRÜK MUHAFAZA HİZMETLERİ	1.240.487.572	1.411.043.000	103.449.271	191.432.905	75.395.906	144.599.377	77.993.790	155.061.652	79.486.847	236.156.292	75.314.445	145.987.351	77.328.952	170.561.190	488.969.211	1.043.798.766	113,47	39,42	73,97	2.158.684.000
TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI	6.056.622.878	13.335.123.000	159.247.904	818.084.922	316.061.056	1.645.431.516	474.496.011	666.395.220	415.266.952	818.911.755	274.428.063	1.004.498.796	503.101.132	519.728.534	2.142.601.118	5.473.050.743	155,44	35,38	41,04	16.658.049.219
DIŞ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ	768.546.461	1.024.224.000	69.547.086	118.638.341	47.643.593	80.105.715	55.319.457	78.710.229	56.086.667	87.139.853	53.084.968	98.394.102	60.147.999	92.710.938	341.829.770	555.699.178	62,57	44,48	54,26	1.467.325.000
GÜMRÜK HİZMETLERİ	655.970.201	1.550.674.000	55.053.822	118.259.594	44.099.545	78.164.522	43.090.679	84.091.643	44.518.428	86.517.438	41.695.687	81.843.334	41.988.184	96.015.479	270.446.345	544.892.010	101,48	41,23	35,14	2.599.224.000
İÇ TİCARETİN DÜZENLENMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ	248.104.382	426.554.000	22.401.151	40.602.793	16.066.642	35.728.215	19.516.101	39.467.800	17.667.553	36.347.469	15.060.786	33.871.462	15.453.607	36.528.560	106.165.840	222.546.300	109,62	42,79	52,17	641.997.219
İHRACATIN DESTEKLENMESİ	4.384.001.834	10.333.671.000	12.245.844	540.584.194	208.251.276	1.451.433.064	356.569.774	464.125.547	296.994.304	608.906.995	164.586.622	790.389.898	385.511.342	294.473.556	1.424.159.163	4.149.913.256	191,39	32,49	40,16	11.949.503.000
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	184.769.650	368.634.000	10.659.439	19.085.394	9.242.261	16.999.226	11.402.663	18.593.048	16.871.311	32.675.031	11.428.779	25.025.129	12.529.000	25.378.894	72.133.453	137.756.722	90,97	39,04	37,37	477.521.300
TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ	157.020.639	315.161.000	7.780.470	14.648.190	7.219.826	13.989.640	9.865.551	15.641.366	14.881.501	29.005.027	9.622.313	21.632.121	10.737.885	21.906.113	60.107.546	116.822.456	94,36	38,28	37,07	382.237.000
ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ	27.749.011	53.473.000	2.878.970	4.437.204	2.022.434	3.009.586	1.537.111	2.951.682	1.989.811	3.670.004	1.806.466	3.393.008	1.791.115	3.472.781	12.025.907	20.934.266	74,08	43,34	39,15	95.284.300
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	1.967.776.883	1.988.706.000	49.089.517	133.110.438	79.113.110	147.875.230	91.575.642	181.415.806	73.357.016	130.358.546	81.792.113	179.078.602	60.006.797	161.546.728	434.934.196	933.385.349	114,60	22,10	46,93	2.900.864.000
TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	441.562.679	225.645.000	11.752.988	25.322.031	8.523.234	16.893.877	23.840.303	37.088.976	9.750.151	31.782.172	8.218.480	60.595.218	8.402.018	60.428.489	70.487.175	232.110.762	229,30	15,96	102,87	644.418.000
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.526.214.204	1.763.061.000	37.336.529	107.788.407	70.589.877	130.981.353	67.735.339	144.326.830	63.606.865	98.576.374	73.573.633	118.483.384	51.604.779	101.118.239	364.447.021	701.274.587	92,42	23,88	39,78	2.256.446.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER	10.319.340	20.804.000	780.700	1.850.400	1.221.300	4.479.600	0	0	1.001.000	0	0	0	1.902.000	5.206.000	4.905.000	11.536.000	135,19	47,53	55,45	20.804.000
HAZİNE YARDIMLARI	10.319.340	20.804.000	780.700	1.850.400	1.221.300	4.479.600	0	0	1.001.000	0	0	0	1.902.000	5.206.000	4.905.000	11.536.000	135,19	47,53	55,45	20.804.000
PROGRAMLAR TOPLAMI	9.459.976.323	17.124.310.000	323.226.832	1.163.564.060	481.033.633	1.959.384.950	655.468.105	1.021.465.725	585.983.125	1.218.101.624	442.963.401	1.354.589.877	654.867.881	882.421.345	3.143.542.977	7.599.527.581	141,75	33,23	44,38	22.195.118.519

Ek-3: 2023 Yılı Yatırım Projeleri

PROJE ADI	Proje Tutarı	Proje Ödeneği	Ocak-Haziran Harcama
Genel İdare Sektörü	1.311.800.000	1.311.800.000	158.400.905
Bilgisayar ve Fotokopi Makinası Alımları(Muhtelif İşler)	1.722.000	1.722.000	1.674.000
Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ve Platformu (ETBİS) (DS)	15.000.000	15.000.000	0
Havayolu İşlemlerinin Dijitalleştirilmesi	3.500.000	3.500.000	0
Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programının (SBBUP) Bakım, Onarım, Güncelleme ve Yeniden Yazılması	10.000.000	10.000.000	2.493.333
Serbest Bölgelerin Mekansal Yönetimine İlişkin (SEB-ATLAS) Danışmanlık ve Yazılım Hizmet Temini İşİ (Bilgi İdame)	2.124.000	2.124.000	0
Foto Kapan Projesi (Muhtelif İşler)	10.000.000	10.000.000	0
Foto Kapan Projesi (Muhtelif İşler (DS)	10.500.000	10.500.000	0
Kişisel Koruyucu Donanım Temini (Muhtelif İşler)	1.000.000	1.000.000	0
İstihbarat Bilgi Sistemlerinin Geliştirilmesi (Bilgi İdame)	850.000	850.000	653.130
Komuta Kontrol Merkezi Bakım Onarımı(Muhtelif İşler)	280.000	280.000	81.250
Kaçakçılıkla Mücadele için Teknik Cihaz ve Malzeme Alımı Projesi (Muhtelif İşler)	51.150.000	51.150.000	860.000
Tarama Ağı (D.S.)	3.097.500	3.097.500	0
Gümrük Tespit Teknolojilerinin Temini (D.S.)	40.000.000	40.000.000	0
Gümrük Muhafaza Devriye Botlarının Temini (D.S.)	37.800.000	37.800.000	0
Muhafız Programı Bakım ve Onarımı (Bilgi İdame)	1.300.000	1.300.000	0
Varış Öncesi Yolcu Analiz Programı (Bilgi İdame)	1.000.000	1.000.000	0
Milli Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerinin Temini Projesi (DS)	43.500.000	43.500.000	0
Milli Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerinin Temini Projesi	119.000.000	119.000.000	80.000.000
Motorbot Teknik Cihaz, Malzeme Alımı, Bakım ve Onarım İşlemleri(Muhtelif İşler)	7.500.000	7.500.000	1.042.388
Motorbot Teknik Cihaz, Malzeme Alımı, Bakım ve Onarım İşlemleri(Muhtelif İşler)	5.000.000	5.000.000	0
GET-APP MOBİL(Bilgi İdame)	420.000	420.000	0
Ürün Güvenliği ve Ticari Kalite Denetimlerinde Yeni Nesil Dış Ticaret Sistemi	10.000.000	10.000.000	0
Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Yazılım Güncellemesi(Bilgi İdame)	2.100.000	2.100.000	1.681.651
Ulusal Piyasa Gözetimi Denetimi Bilgi Sistemi'nin (PGDBİS) Güncellenmesi(Bilgi İdame)	156.000	156.000	0
Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesinin Güncellenmesi(Bilgi İdame)	66.000	66.000	0
(e-PGD) Sistemi Kurulması İçin Nitelikli Bilgisayar Alımı(Bilgi İdame)	200.000	200.000	0
Veri Merkezi İşletme Projesi(Bilgi İdame)	37.000.000	37.000.000	14.766.570
Sunucu Donanım ve Yazılım Kapasite Artırımı İdame Projesi(Bilgi İdame)	30.000.000	30.000.000	0
Yedekleme Ünitesi Donanım ve Yazılım Projesi(Bilgi İdame)	11.000.000	11.000.000	0
Son Kullanıcı Donanımı Temini Projesi (Bilgi İdame)	31.554.000	31.554.000	0
Bakanlık Altyapı Modernizasyon Projesi(Bilgi İdame)	1.150.000	1.150.000	0
Ağ Altyapısı Yenileme Projesi (Bilgi İdame)	2.700.000	2.700.000	1.497.083
Yüksek Seviye (High End) Veri Deposu İdame Projesi(Bilgi İdame)	13.000.000	13.000.000	0
Nesne tabanlı veri deposu(Bilgi İdame)	12.000.000	12.000.000	0
Bakanlık Uygulamaları, Karar Destek Sistemi, Geliştirme, Bakım ve Güncelleme Projesi(Bilgi İdame)	13.122.000	13.122.000	3.658.262
Elektronik İmza Araçları Alımı ve Güncellemesi(Bilgi İdame)	1.200.000	1.200.000	139.735
Bakanlık Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) Yazılım Güncelleme, Bakım ve Destek Projesi(Bilgi İdame)	2.000.000	2.000.000	0
Bilgi Güvenliği Ürünleri İdame Projesi(Bilgi İdame)	15.000.000	15.000.000	0
Taşra İdareleri Sunucu Donanımı Yenileme(Bilgi İdame)	12.000.000	12.000.000	310.151
Veri Ambarı Lisanslarının Güncellenmesi Bilgi İdame	4.276.000	4.276.000	0
Siber Güvenlik Orkestrasyon Projesi(Bilgi İdame)	6.200.000	6.200.000	0
Siber Güvenlik Modernizasyon Projesi(Bilgi İdame)	1.000	1.000	0
Microsoft Premier Hizmeti Alımı Projesi (Bilgi İdame)	5.000.000	5.000.000	1.611.875
Merkez ve Taşra İdareleri Bakım – Onarım Projesi(Bilgi İdame)	34.226.000	34.226.000	14.395.700
Veri Tabanı Lisanslarının Güncellenmesi, Bakım ve Destek Hizmeti(Bilgi İdame)	7.683.000	7.683.000	2.186.633
Yeni Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri (BİLGE)(DS)	10.000.000	10.000.000	0

Hizmet Binaları Bakım Onarımı (Muhtelif İşler)	20.000.000	20.000.000	6.666.766
Demirbaş Alımları(Muhtelif İşler)	4.000.000	4.000.000	1.970.061
Batı Akdeniz GDTBM Hizmet Kompleksi Yapımı(Etüd Proje İşleri DS)	3.000.000	3.000.000	0
Orta Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı (Etüd-Proje İşleri)(DS)	2.500.000	2.500.000	0
Ergazi ve Merkez Tasfiye İşletme Müdürlükleri Hizmet Binası, Ambar ve Araç Sahası Yapımı (Etüd Proje İşleri DS)	3.000.000	3.000.000	0
Kamulaştırma(Muhtelif İşler DS)	200.000.000	200.000.000	10.593.747
Mal ve Malzeme Alımı ile Bakım Onarımları (Muhtelif İşler DS)	65.000.000	65.000.000	890.367
İş Makinesi Alımı(Muhtelif İşler DS)	5.000.000	5.000.000	0
Güvenlik Sistemi Alımları(Muhtelif İşler DS)	7.000.000	7.000.000	0
Taşınmaz Mallarının Bakım, Onarımı(Muhtelif İşler DS)	43.667.500	43.667.500	26.300
Taşınır Bakım Onarımları (Muhtelif İşler DS)	20.000.000	20.000.000	0
Taşıtlı Alımı (Muhtelif İşler DS)	5.735.000	5.735.000	962.924
Kurumsal Veri Sözlüğü(Bilgi İdame)	750.000	750.000	0
Elektronik Sertifika Yazılım ve Lisans Alımı(Bilgi İdame)	3.972.000	3.972.000	1.417.537
Sistem Teknik Cihazların Bakım ve Onarımı	69.500.000	69.500.000	6.716.247
Kamulaştırma	10.000.000	10.000.000	1.700
Erzurum Gümrük Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı (Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	9.619.340	9.619.340	0
Taşıma Giderleri(Muhtelif İşler)	1.030.000	1.030.000	212.955
Kesin Hesap Farkı (Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	1.000.000	1.000.000	0
Kesin Hesap Farkı (Muhtelif Hizmet Binası Yapımı) (DS)	100.000.000	100.000.000	0
EGE Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı(Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	13.000.000	13.000.000	0
Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı (Etüd Proje İşleri)	1.000.000	1.000.000	0
Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı (Etüd Proje İşleri)	1.000.000	1.000.000	0
Şanlıurfa Gümrük Müdürlüğü(Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	10.240.000	10.240.000	0
Erenköy Gümrük Kompleksi Yapımı(Etüd Proje İşleri)	3.000.000	3.000.000	0
Mersin Laboratuvar Müdürlüğü Hizmet Binası Yapımı(Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	10.000.000	10.000.000	0
Havsa Gümrük Müdürlüğü Hizmet Binası Yapım İşi (Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	15.000.000	15.000.000	0
Ceylanpınar Gümrük Kapısı	25.000.000	25.000.000	0
Menkul Malların Bakım Onarımı(Muhtelif İşler)	1.000.000	1.000.000	329.467
Hizmet Binalarında Ulaşılabilir Düzenlemeler (Muhtelif İşler)	300.000	300.000	0
Gümrüklerde Güvenliğin Artırılması(Muhtelif İşler)	6.108.660	6.108.660	1.561.073
Dereköy Gümrük Kapısının Modernizasyonu(Muhtelif Hizmet Binası Yapımı)	10.000.000	10.000.000	0
GENEL BÜTÇE TOPLAMI	692.000.000	692.000.000	145.927.567
DÖNER SERMEYE	619.800.000	619.800.000	12.473.338

Konut Sektörü	28.000.000	28.000.000	0
Lojman Yapımı (Konut-Hakkari 100 Adet)	10.000.000	10.000.000	0
Lojman Yapımı (Şırnak)	15.000.000	15.000.000	0
Lojman Onarımı	2.000.000	2.000.000	62.600
Kesin Hesap Alacakları (Konut)	1.000.000	1.000.000	0
TOPLAM	280.000.000	28.000.000	62.600

İmalat-KOBİ ve Girişimcilik Sektörü	30.000.000	30.000.000	0
Kadın Kooperatiflerinin Geliştirilmesi	30.000.000	30.000.000	0
TOPLAM	30.000.000	30.000.000	0

Kaynak: e- Bütçe ve KA-YA Sistemi.